HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta extinsă)

20 mai 2015 *

„Concurență — Înțelegeri — Piața europeană a fosfaților pentru hrana animalelor — Decizie de constatare a unei încălcări a articolului 101 TFUE — Atribuire a unor cote de vânzare, coordonare a prețurilor și a condițiilor de vânzare și schimb de informații comerciale sensibile — Retragere a reclamantelor din procedura de tranzacționare — Amenzi — Obligația de motivare — Gravitatea și durata încălcării — Cooperare — Neaplicare a amenzilor în limitele probabile comunicate în cursul procedurii de tranzacționare”

În cauza T-456/10,

Timab Industries, cu sediul în Dinard (Franța),

Cie financière et de participations Roullier (CFPR), cu sediul în Saint-Malo (Franța),

reprezentate de N. Lenoir și de M. Truffier, avocați,

reclamante,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de C. Giolito, de B. Mongin și de F. Ronkes Agerbeek, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C(2010) 5001 final a Comisiei din 20 iulie 2010 privind o procedură de aplicare a articolului 101 [TFUE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38866 – Fosfați pentru hrana animalelor), precum și, cu titlu subsidiar, o cerere de reducere a cuantumului amenzii aplicate reclamantelor prin decizia menționată,

TRIBUNALUL (Camera a opta extinsă),

compus din domnii D. Gratsias, președinte, O. Czúcz și A. Popescu, doamna M. Kancheva și domnul C. Wetter (raportor), judecători,

grefier: domnul J. Plingers, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 11 iulie 2014,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Prin Decizia C(2010) 5001 final din 20 iulie 2010 privind o procedură de aplicare a articolului 101 [TFUE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/38866 – Fosfați pentru hrana animalelor) (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia Europeană a constatat că reclamantele, Timab Industries (denumită în continuare „Timab”) și Cie financière et de participations Roullier (CFPR) (denumită în continuare „CFPR”), nu respectaseră articolul 101 TFUE precum și, de la 1 ianuarie 1994, articolul 53 din Acordul privind SEE prin participarea, de la 16 septembrie 1993 la 10 februarie 2004, la o încălcare unică și continuă constând într-o împărțire a unei mari porțiuni din piața europeană a fosfaților pentru hrana animalelor (denumiți în continuare „FHA”), prin atribuirea unor cote de vânzare și de clienți între părțile la înțelegere, precum și în coordonarea prețurilor și, în măsura necesară, a condițiilor de vânzare (articolul 1 din decizia atacată).

2 După cum se menționează în considerentul (17) al deciziei atacate, Timab este o filială a „grupului Roullier”, a cărui societate financiară holding este CFPR. Timab produce și comercializează mai multe produse chimice, respectiv FHA.

3 La 28 noiembrie 2003, grupul Kemira a cerut imunitate la amenzi în temeiul Comunicării Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului acestora în cauzele având ca obiect înțelegeri (JO 2002, C 45, p. 3, denumită în continuare „comunicarea privind cooperarea”). Cererea se referea la perioada cuprinsă între anii 1989 și 2003 [considerentul (33) al deciziei atacate].

4 La 10 și la 11 februarie 2004, Comisia a efectuat, în Franța și în Belgia, inspecții în sediile anumitor întreprinderi active în domeniul FHA. Timab figura printre entitățile vizate de aceste inspecții [considerentul (35) al deciziei atacate].

5 La 18 februarie 2004, Tessenderlo Chemie NV a formulat o cerere pentru a beneficia de comunicarea privind cooperarea pentru întreaga perioadă a încălcării (1969-2004) [considerentul (36) al deciziei atacate].

6 La 27 martie 2007, Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química SA și societatea-mamă a acesteia, José de Mello SGPS SA, au introdus o cerere pentru a beneficia de comunicarea privind cooperarea [considerentul (37) al deciziei atacate].

7 La 14 octombrie 2008, reclamantele au depus de asemenea o cerere pentru a beneficia de comunicarea privind cooperarea, completată la 28 octombrie 2009 [considerentul (39) al deciziei atacate].

8 Prin scrisorile din 19 februarie 2009, Comisia a informat părțile la înțelegere, printre care și Timab, cu privire la deschiderea unei proceduri în vederea adoptării unei decizii de aplicare a capitolului III din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 [CE] și 82 [CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167) și a stabilit un termen de două săptămâni pentru a le permite să îi comunice în scris dacă erau dispuse să participe la discuții în vederea încheierii unei tranzacții în sensul articolului 10a din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 [CE] și 82 [CE] (JO L 123, p. 18, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 242) [considerentul (40) al deciziei atacate].

9 Pregătirea tranzacționării a determinat mai multe reuniuni bilaterale între Comisie și întreprinderile vizate, în cursul cărora au fost prezentate esența motivelor și probele pe care se întemeiază acestea. În urma respectivelor întâlniri, Comisia a fixat limitele amenzilor probabile (un cuantum minim și un cuantum maxim). În cursul unei reuniuni care a avut loc la 16 septembrie 2009, i-a fost comunicată Timab estimarea referitoare la ea.

10 Ulterior, Comisia a acordat societăților vizate un termen pentru a prezenta propuneri formale de tranzacționare, conform articolului 10a alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004. Toate părțile la înțelegere și-au prezentat propunerile de tranzacționare în termenul care le-a fost acordat, cu excepția reclamantelor, care au decis să se retragă din procedura de tranzacționare [considerentul (43) al deciziei atacate].

11 La 23 noiembrie 2009, Comisia a adoptat o serie de șase comunicări privind obiecțiunile adresate reclamantelor, pe de o parte, și fiecăreia dintre părțile la înțelegere care au acceptat tranzacționarea, pe de altă parte. Toate părțile cărora le-au fost adresate comunicările privind obiecțiunile, cu excepția reclamantelor, au răspuns, confirmând faptul că acea comunicare privind obiecțiunile corespundea conținutului propunerilor lor și că, în consecință, angajamentul lor de a continua procedura de tranzacționare rămânea valabil [considerentele (44) și (45) ale deciziei atacate].

12 Reclamantele au avut acces la dosar, au răspuns la comunicarea privind obiecțiunile la 2 februarie 2010 și au participat la o audiere, care a avut loc la 24 februarie 2010 [considerentul (45) al deciziei atacate].

13 La 20 iulie 2010, Comisia a adoptat decizia atacată. Această decizie se adresa reclamantelor.

14 În aceeași zi, Comisia a adoptat Decizia C(2010) 5004 final cu privire la același caz (denumită în continuare „decizia separată”), ai cărei destinatari erau părțile care acceptaseră să participe la procedura de tranzacționare și prezentaseră o propunere de tranzacționare, și anume grupul Kemira (Yara Phosphates Oy, Yara Suomi Oy și Kemira Oy), Tessenderlo Chemie, grupul Ercros (Ercros SA și Ercros Industriel SA), grupul FMC (FMC Foret SA, FMC Netherlands BV și FMC Corporation) și Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química și societatea-mamă a acesteia, José de Mello SGPS.

15 Din decizia atacată rezultă, în esență, că principalii producători europeni de FHA au convenit să își împartă o mare porțiune din piața europeană a FHA, repartizându-și cote de vânzare pe regiune și pe client. În plus, aceștia și-ar fi coordonat prețurile și, atunci când se dovedea necesar, condițiile de vânzare. Acordul inițial, încheiat în scris la 19 martie 1969 între cei cinci principali producători de FHA la acea dată, urmărea să rezolve o situație de capacitate în exces pe piața europeană. Gruparea prevedea de asemenea o revizuire anuală a cotelor de vânzare. În consecință, era instituit un mecanism de urmărire pentru a controla acordul de piață și pentru a soluționa conflictele în caz de abateri semnificative față de cotele convenite prin intermediul unui sistem de compensare. Grupările constitutive ale înțelegerii erau denumite CEPA [Centre d’étude des phosphates alimentaires (Centrul de Studii privind Fosfații Alimentari)]. Pentru a garanta funcționarea și permanența înțelegerii, acest acord ar fi determinat acorduri specifice complementare și alte subgrupări regionale. Participarea producătorilor francezi la CEPA a fost confirmată începând din 1970. Începând din 1978, participanții la înțelegere au reacționat la o situație de piață critică prin reorganizarea în trei subgrupări. În perioada 1991-1992, părțile la înțelegere au avut în vedere întoarcerea la o structură unică (Super CEPA), cuprinzând cele cinci țări din Europa Centrală (Germania, Austria, Belgia, Țările de Jos și Elveția), Danemarca, Finlanda, Ungaria, Irlanda, Norvegia, Polonia, Regatul Unit și Suedia. Discuțiile au fost purtate la două niveluri: „reuniunile centrale” sau reuniunile „la nivel european”, în cadrul cărora erau luate decizii de politică generală, și „reuniunile de experți”, în cadrul cărora erau purtate discuții mai aprofundate la nivel național sau regional de către părțile la înțelegere active în aceste țări sau în această regiune anume. Această structură unică era în relație cu operatorii din Franța, unde subzista la nivel național un mecanism de coluziune.

16 În ceea ce privește în special reclamantele, din decizia atacată reiese că Timab a fost inclusă, în plus față de aripa franceză a înțelegerii, în structura regională Super CEPA atunci când întreprinderea a început să exporte cantități mari în afara Franței. În septembrie 1993, ea a început să participe la grupările Super CEPA. În paralel cu reuniunile Super CEPA, ea a participat la reuniunile privind Franța și la cele privind Spania [considerentele (123), (131), (138) și (143) ale deciziei atacate].

17 În scopul stabilirii cuantumului amenzii aplicate fiecărei întreprinderi, Comisia s-a întemeiat pe Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264, denumite în continuare „Orientările din 2006”).

18 În primul rând, Comisia a definit valoarea vânzărilor relevante ca fiind cea aferentă vânzărilor de FHA efectuate de o întreprindere pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene și al părților contractante la Acordul privind SEE vizate de încălcare. În loc să utilizeze valoarea vânzărilor efectuate de o întreprindere în cursul ultimului an integral al participării sale la încălcare, astfel cum acest fapt este prevăzut ca regulă la punctul 13 din Orientările din 2006, Comisia a considerat ca fiind mai adecvat în speță să utilizeze vânzările reale efectuate de întreprinderi pe durata participării lor la încălcare, ținând cont în special de durata excepțional de lungă a înțelegerii, de întinderea sa geografică, de faptul că unele dintre teritoriile vizate de practicile în cauză nu au intrat în sfera de competență a instanțelor Uniunii și a dispozițiilor articolului 101 TFUE și ale articolului 53 din Acordul privind SEE decât începând de la data aderării la Uniune sau la SEE a țărilor vizate, precum și de faptul că valoarea vânzărilor efectuate de părți a variat de-a lungul anilor pe durata participării lor [considerentul (321) al deciziei atacate].

19 În al doilea rând, Comisia a evidențiat faptul că, având în vedere gravitatea încălcării săvârșite, proporția din valoarea vânzărilor produselor în cauză care trebuie reținută pentru calculul cuantumului de bază al amenzii pentru toți participanții la înțelegere trebuie stabilită la 17 % [considerentele (324)-(328) ale deciziei atacate].

20 În al treilea rând, în cazul întreprinderilor care nu dispun de date istorice corespunzătoare vânzărilor reale în fiecare țară și cu acordul acestora, valoarea vânzărilor relevante a fost aplicată prin înmulțirea vânzărilor realizate în cursul ultimului an integral al încălcării cu durata participării întreprinderii în cauză, în conformitate cu dispozițiile punctului 24 din Orientările din 2006 [considerentele (321) și (331) ale deciziei atacate].

21 În al patrulea rând, Comisia a apreciat că împrejurările cauzei justificau includerea în cuantumul de bază al amenzii a unei majorări egale cu 17 % din media anuală a valorii vânzărilor efectuate în perioada încălcării pentru a asigura efectul disuasiv al acesteia, conform punctului 25 din Orientările din 2006, pentru toți participanții la înțelegere [considerentele (332)-(335) ale deciziei atacate].

22 În al cincilea rând, Comisia nu a reținut circumstanțe agravante sau atenuante cu privire la niciunul dintre participanții la înțelegere [considerentele (337)-(347) ale deciziei atacate].

23 În al șaselea rând, prin aplicarea plafonului de 10 % din cifra de afaceri totală asupra amenzilor aplicate conform articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, Comisia a redus cuantumul de bază al amenzii cu privire la unii participanți. Întrucât cuantumul de bază al amenzii reclamantelor nu depășește 10 % din cifra de afaceri totală pe anul 2009, Comisia nu a efectuat nicio ajustare.

24 În al șaptelea rând, în ceea ce privește aplicarea comunicării privind cooperarea, Comisia a hotărât că era necesar să acorde Kemira, precum și Yara Phosphates Oy și Yara Suomi Oy, ultimele două făcând parte din aceeași întreprindere ca și Kemira, o reducere de 100 % a cuantumului amenzii, în temeiul punctului 8 litera (a) din comunicarea menționată [considerentele (349) și (350) ale deciziei atacate]. De asemenea, Comisia a acordat Tessenderlo Chemie o reducere de 50 %, pe baza punctului 23 din comunicarea privind cooperarea, pentru perioada ulterioară datei de 31 martie 1989 și a considerat că

această societate nu era datoare cu nicio amendă pentru perioada cuprinsă între 19 martie 1969 și 31 martie 1989 [considerentul (353) al deciziei atacate]. O reducere de 25 % a cuantumului amenzii a fost acordată Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química și societății-mamă a acesteia, José de Mello SGPS [considerentul (355) al deciziei atacate]. În sfârșit, Comisia a acordat reclamantelor o reducere de 5 % din cuantumul amenzii [considerentul (359) al deciziei atacate].

25 În al optulea rând, în lipsa aplicării Comunicării Comisiei privind desfășurarea procedurilor de tranzacție în vederea adoptării de decizii în temeiul articolelor 7 și 23 din Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului în cazurile privind cartelurile (JO 2008, C 167, p. 1, denumită în continuare „comunicarea privind tranzacționarea”), nu a fost acordată reclamantelor nicio reducere pentru inițierea unei proceduri de tranzacționare. Prin decizia separată, Comisia i-a recompensat pentru încheierea unei tranzacționări pe destinatarii acestei decizii printr-o reducere de 10 % din cuantumul amenzii care ar fi trebuit să li se aplice [considerentele (361) și (362) ale deciziei atacate].

26 În al nouălea rând, cererea reclamantelor de reducere a cuantumului amenzii în temeiul lipsei capacității de plată (punctul 35 din Orientările din 2006) a fost respinsă, în timp ce aceea a [*confidențial*] a fost parțial admisă [considerentele (372)-(375) ale deciziei atacate].

27 După cum s-a arătat deja la punctul 1 de mai sus, Comisia a constatat, la articolul 1 din decizia atacată, că reclamantele încălcaseră articolul 101 TFUE, precum și, de la 1 ianuarie 1994, articolul 53 din Acordul privind SEE, întrucât au participat, de la 16 septembrie 1993 la 10 februarie 2004, la o încălcare unică și continuă, care cuprindea majoritatea teritoriului statelor membre ale Uniunii și al părților contractante la Acordul privind SEE, care viza împărțirea pieței europene a FHA, prin atribuirea unor cote de vânzare și de clienți între părțile la înțelegere, și coordonarea prețurilor și, în măsura necesară, a condițiilor de vânzare.

28 Conform articolului 2 din decizia atacată, pentru această încălcare Comisia a aplicat în mod solidar Timab și CFPR o amendă de 59 850 000 de euro.

Procedura și concluziile părților

29 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 1 octombrie 2010, reclamantele au introdus prezenta acțiune.

30 Prin scrisoarea depusă la grefa Tribunalului la 5 noiembrie 2010, reclamantele au solicitat Tribunalului adoptarea unei măsuri de organizare a procedurii prin care să dispună furnizarea de către Comisie a patru seturi de documente în legătură cu decizia atacată sau cu decizia separată, în scopul susținerii unora dintre motivele invocate de acestea.

31 La 6 ianuarie 2011, Comisia a depus memoriul în apărare.

32 Prin măsura de organizare a procedurii din 1 februarie 2011, Tribunalul, în temeiul articolului 64 din Regulamentul de procedură, a invitat Comisia să depună documentele solicitate de reclamante.

33 Prin măsura de cercetare judecătorească din 16 martie 2011, în temeiul articolului 65 litera (b) și al articolului 66 alineatul (1) din Regulamentul de procedură și în aplicarea articolului 67 alineatul (3) al doilea paragraf din acest regulament, Tribunalul a dispus depunerea de către Comisie a documentelor pe care aceasta nu le prezentase în cadrul măsurii de organizare a procedurii menționate la punctul 32. Comisia a dat curs acestei măsuri de cercetare judecătorească în termenul acordat.

34 Prin măsura de organizare a procedurii din 28 iunie 2011, Tribunalul a invitat Comisia să aducă unele clarificări cu privire la documentele menționate la punctul 33 și a permis Comisiei să consulte întreprinderile vizate cu privire la eventuala natură confidențială a datelor din documentele în cauză.

35 Prin urmare, au fost notificate reclamantelor anumite documente, cu precizarea că acestea nu puteau fi utilizate în alte scopuri decât cele pentru care fuseseră transmise și că, în consecință, nici documentele respective și nici cifrele cuprinse în acestea nu puteau fi făcute publice. O parte din documentele depuse de Comisie au fost retrase din dosar și i-au fost returnate acesteia.

36 Memoriul în replică a fost depus la grefa Tribunalului la 22 martie 2012. Memoriul în duplică a fost transmis acestuia la 21 iunie 2012.

37 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a opta extinsă) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, a solicitat Comisiei să depună anumite documente și i-a adresat întrebări, la care a invitat-o să răspundă în scris. Aceasta a dat curs acestor solicitări în termenul acordat.

38 Înaintea ședinței, după semnarea unui acord de confidențialitate, reprezentanții reclamantelor au avut posibilitatea de a consulta la grefa Tribunalului o parte a versiunii confidențiale a deciziei separate, unul dintre documentele solicitate în cadrul măsurii de cercetare judecătorească.

39 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 11 iulie 2014, care s-a desfășurat în parte cu ușile închise.

40 În ședință, reclamantele au declarat că renunță la motivele invocate întemeiate pe încălcarea principiului neretroactivității Orientărilor din 2006, pe luarea în considerare a duratei excesive a procedurii administrative ca circumstanță atenuantă, pe încălcarea principiul egalității de tratament și pe comunicarea privind cooperarea în legătură cu cooperarea lor în comparație cu cea a Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química, iar în cadrul motivului întemeiat pe încălcarea articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003, la argumentele formulate în replică privind raportul dintre aplicarea reducerii de 10 % în temeiul tranzacționării și cea a plafonului de 10 % prevăzut la articolul 23 din regulamentul menționat, fapt de care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței.

41 Reclamantele solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— cu titlu subsidiar, anularea articolului 1 din decizia atacată în măsura în care Comisia a afirmat că reclamantele au participat la practicile referitoare la condițiile de vânzare și la un sistem de compensare;

— tot cu titlu subsidiar și în orice caz, modificarea articolului 2 din decizia atacată și reducerea substanțială a cuantumului amenzii care le-a fost impusă în solidar;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

42 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

43 În susținerea acțiunii formulate, reclamantele invocă un număr de motive care pot fi împărțite în trei categorii. Prima categorie de motive se referă la procedura de tranzacționare și în special la faptul că reclamantele s-au retras din această procedură, cea de a doua categorie de motive se referă la anumite

practici care constituie elemente ale înțelegerii în cauză, și anume mecanismul de compensare și condițiile de vânzare, și, în sfârșit, cea de a treia categorie de motive privește mai multe aspecte ale calculării cuantumului amenzii.

Cu privire la concluziile de anulare a deciziei atacate

Cu privire la procedura de tranzacționare

44 În cadrul acestei categorii de motive, reclamantele prezintă o serie de argumente referitoare la încălcări ale dreptului la apărare, ale prevederilor care guvernează procedura de tranzacționare, ale principiului protecției încrederii legitime și ale principiului bunei administrări, precum și la un abuz de putere.

45 Reclamantele reproșează în esență Comisiei că a impus unei întreprinderi care s-a retras din procedura de tranzacționare o amendă mai mare decât limita maximă avută în vedere în cadrul discuțiilor purtate în scopul tranzacționării.

46 Reclamantele invocă mai multe încălcări ale dreptului lor la apărare, dintre care prima decurge din erorile de drept și de apreciere a faptelor care ar fi fost săvârșite de Comisie, a doua din nerespectarea dreptului lor de a nu se autoincrimina, iar a treia din atingerea adusă principiului egalității armelor.

47 În primul rând, Comisia ar fi interpretat greșit cererea lor de a beneficia de comunicarea privind cooperarea și răspunsul lor la solicitarea de informații.

48 Reclamantele contestă că și-au schimbat în mod radical strategia după ce au luat cunoștință de limitele amenzilor. Astfel, ele susțin că doar au aplicat punctele 11 (acordul de a participa la discuții în vederea încheierii unei tranzacții) și 16 (decizia, în cunoștință de cauză, de a încheia sau de a nu încheia o tranzacție) din comunicarea privind tranzacționarea, neputând recunoaște încălcarea astfel cum aceasta a fost apreciată de Comisie. În plus, cererea lor de a beneficia de comunicarea privind cooperarea ar fi descriptivă numai în ceea ce privește faptele, fără nicio calificare legată de existența sau de lipsa caracterului unic al încălcării. Eroarea de calificare a faptelor săvârșită de Comisie, care nu ar putea fi imputată în niciun caz reclamantelor, ar rezulta dintr-o analiză insuficientă a dosarului, având în vedere obligația care îi revine de a examina cu atenție și cu imparțialitate cazurile care îi sunt încredințate. Or, puținele documente care menționează numele Timab în ceea ce privește fapte anterioare datei de 16 septembrie 1993 ar permite, toate, să se constate lipsa participării acesteia din urmă la reuniunile CEPA.

49 În al doilea rând, în ceea ce privește nerespectarea dreptului de a nu se autoincrimina, reclamantele amintesc „dreptul” întreprinderilor, consacrat la punctul 16 din comunicarea privind tranzacționarea, „să ia o decizie avizată cu privire la oportunitatea tranzacției”. Această posibilitate oferită întreprinderilor s-ar întemeia, în opinia reclamantelor, pe exercitarea dreptului la apărare și a dreptului de a nu se autoincrimina. Sancțiunea retragerii de la tranzacționare ar încălca, prin urmare, dreptul de a nu se autoincrimina, care decurge din dreptul la apărare.

50 În al treilea rând, în ceea ce privește principiul egalității armelor, reclamantele arată că nu puteau să prevadă că Comisia ar diminua substanțial durata încălcării și în același timp le-ar impune o amendă semnificativ mai mare. Asimetria informațiilor, care ar fi caracterizat procedura, ar fi dezavantajat reclamantele, aducând astfel atingere în mod vădit principiului egalității armelor și dreptului lor la apărare.

51 În continuare, reclamantele invocă o încălcare a principiului protecției încrederii legitime și a principiului bunei administrări, precum și existența unui abuz de putere.

52 În ceea ce privește principiul protecției încrederii legitime, în opinia reclamantelor, Comisia nu putea lua o decizie care să le contracareze așteptările întemeiate pe asigurările precise pe care le primiseră din partea Comisiei cu privire la conținutul deciziei pe care aceasta urma să o adopte.

53 În ceea ce privește principiul bunei administrări, reclamantele arată că ele nu puteau prevedea raționamentul Comisiei din decizia atacată, în special în lumina audierii din 24 februarie 2010, care a avut loc după comunicarea privind obiecțiunile, și a reuniunii din 7 iunie 2010. În cadrul acesteia din urmă a fost evocată o posibilă diminuare a reducerii în temeiul cooperării, iar nu eliminarea pentru circumstanțe atenuante și nici, *a fortiori*, motivele unei asemenea eliminări.

54 În sfârșit, Comisia ar fi săvârșit un abuz de putere atunci când a decis să aplice o sancțiune agravată pentru refuzul de a încheia o tranzacție.

55 Comisia contestă argumentele invocate de reclamante.

56 Trebuie amintit că, în cadrul prezentei acțiuni, reclamantele consideră că au fost „sancționate” pentru că s-au retras din procedura de tranzacționare printr-o amendă mai mare decât cea la care erau îndreptățite să se aștepte. Apărarea lor față de obiecțiunile reținute de Comisie cu ocazia procedurii administrative ordinare vizează obținerea recunoașterii existenței unor încălcări distincte și beneficierea, în consecință, de o reducere a cuantumului amenzii. În plus, în opinia reclamantelor, cuantumul amenzii nu ar trebui în niciun caz să fie mai mare decât cel corespunzător pragului superior (majorat cu 10 %) al limitelor amenzilor care le fuseseră comunicate în vederea unei tranzacții.

57 Prin urmare, motivele reclamantelor privesc în principal faptul că le-a fost aplicat un cuantum al amenzii mult mai mare decât cel prevăzut inițial. În pofida remarcilor critice ale acestora cu privire la procedura de tranzacționare, motivele invocate de ele, precum cele întemeiate pe încălcarea dreptului la apărare și a principiilor egalității armelor, protecției încrederii legitime și bunei administrări, precum și pe un pretins abuz de putere privesc în esență procedura administrativă ordinară care a condus la adoptarea deciziei atacate.

– Observații introductive

58 Cu titlu introductiv, Tribunalul consideră util să amintească pe scurt în ce constă procedura de tranzacționare, înainte de a examina motivele invocate în cadrul acestei prime categorii de motive.

59 Procedura de tranzacționare a fost instituită prin Regulamentul (CE) nr. 622/2008 al Comisiei din 30 iunie 2008 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 773/2004 în ceea ce privește desfășurarea procedurii de tranzacționare în cazurile privind cartelurile (JO L 171, p. 3). Această procedură a fost precizată prin comunicarea privind tranzacționarea.

60 Obiectivul acestei noi proceduri este de a simplifica și de a accelera procedurile administrative, precum și de a reduce numărul de acțiuni introduse la instanța Uniunii, pentru a permite astfel Comisiei să soluționeze mai multe cauze cu aceleași resurse.

61 În esență, procedura de tranzacționare prevede că întreprinderile care fac obiectul investigațiilor, care sunt confruntate cu probe incriminatoare și care au decis să încheie o tranzacție, își recunosc participarea la încălcare, renunță, în anumite condiții, la dreptul de acces la dosarul administrativ și la dreptul de a fi ascultate și acceptă să primească comunicarea privind obiecțiunile și decizia finală într-o limbă oficială convenită a Uniunii (comunicarea privind tranzacționarea, punctul 20). În plus, în cazul în care comunicarea privind obiecțiunile reflectă propunerile de tranzacționare ale întreprinderilor menționate, ele sunt obligate să răspundă la aceasta în termenul acordat, confirmând că respectiva

comunicare corespunde conținutului propunerilor lor și că, prin urmare, angajamentul lor de a continua procedura de tranzacționare rămâne valabil (comunicarea privind tranzacționarea, punctul 26).

62 În schimb, Comisia le acordă o reducere de 10 % a cuantumului amenzii care le-ar fi fost impusă la finalul unei proceduri ordinare prin aplicarea orientărilor privind amenzile, precum și a comunicării privind cooperarea (comunicarea privind tranzacționarea, punctele 30-33).

63 Atunci când cooperarea în cadrul politicii numite de „clemență” și cea în cadrul procedurii de tranzacționare se dovedesc complementare, decizia de inițiere a procedurii de tranzacționare este de competența exclusivă a Comisiei, spre deosebire de primul tip de cooperare, în cazul căreia inițiativa revine societății reclamante.

64 Din considerentul (4) al Regulamentului nr. 622/2008 reiese că este obligația Comisiei să ia în considerare probabilitatea ajungerii la o înțelegere cu părțile implicate cu privire la domeniile afectate de potențialele obiecții, într-un cadru de timp rezonabil, având în vedere factori precum numărul părților implicate, pozițiile conflictuale previzibile cu privire la atribuirea răspunderii și gradul de contestare a faptelor. Din acest considerent reiese de asemenea posibilitatea Comisiei de a ține cont de alte considerații decât cele privind eventuale creșteri ale eficienței, precum posibilitatea creării unui precedent. În consecință, Comisia dispune de o marjă largă de apreciere în ceea ce privește identificarea cauzelor care pot fi adecvate pentru un acord tranzacțional.

65 În plus, în timp ce politica de clemență are ca obiect divulgarea înțelegerilor și facilitarea sarcinii Comisiei în această privință, politica de tranzacționare susține mai curând eficiența procedurii în materie de înțelegeri. Astfel, procedura de tranzacționare ar putea permite Comisiei să soluționeze cauzele în materia înțelegerilor mai rapid și mai eficace, urmând o procedură simplificată.

66 Procedura de tranzacționare se desfășoară, în esență, în felul următor. Procedura este inițiată de Comisie cu acordul întreprinderilor vizate (comunicarea privind tranzacționarea, punctele 5, 6 și 11). Declarația scrisă prin care întreprinderea se declară disponibilă de a lua parte la discuții privind o posibilă tranzacție, pentru a putea depune eventual ulterior propuneri de tranzacționare, nu echivalează cu recunoașterea de către aceasta a participării sale la o încălcare sau cu asumarea răspunderii sale în acest sens (comunicarea privind tranzacționarea, punctul 11).

67 De îndată ce procedura este inițiată, întreprinderile care fac obiectul investigațiilor și care participă la procedura de tranzacționare sunt informate de Comisie, cu ocazia discuțiilor bilaterale, cu privire la elementele esențiale, precum „faptele care fac obiectul acuzației, încadrarea acestor fapte, gravitatea și durata presupusului cartel, atribuirea răspunderii, estimarea cuantumului eventualelor amenzi, precum și elementele probatorii utilizate pentru a stabili obiecțiile potențiale” (comunicarea privind tranzacționarea, punctul 16). Acest mecanism permite părților să își susțină punctul de vedere cu privire la obiecțiunile pe care Comisia le-ar putea formula în privința lor și să decidă în cunoștință de cauză cu privire la oportunitatea încheierii unei tranzacții (comunicarea privind tranzacționarea, punctul 16).

68 Abia în urma comunicării acestor informații întreprinderile vizate pot opta pentru procedura de tranzacționare și pot depune o propunere de tranzacționare prin care, în esență, își recunosc în mod explicit răspunderea pentru încălcare, acceptă limitele amenzilor și confirmă că nu intenționează să solicite accesul la dosar sau o nouă audiere în cadrul unei proceduri orale, cu excepția cazului în care comunicarea privind obiecțiunile și decizia Comisiei nu reflectă propunerea lor de tranzacționare (comunicarea privind tranzacționarea, punctul 20).

69 În urma acestei recunoașteri a răspunderii și a confirmărilor date de întreprinderile vizate, Comisia le transmite comunicarea privind obiecțiunile și adoptă apoi o decizie finală. Aceasta se întemeiază în principal pe faptul că părțile și-au recunoscut fără echivoc răspunderea, că nu au contestat comunicarea privind obiecțiunile și că și-au menținut angajamentul de a încheia o tranzacție (comunicarea privind tranzacționarea, punctele 23-28).

70 Dacă întreprinderea vizată decide să nu încheie o tranzacție, procedura care conduce la decizia finală este guvernată de dispozițiile generale ale Regulamentului nr. 773/2004, în locul celor care guvernează procedura de tranzacționare. Aceeași regulă se aplică și în cazul în care Comisia preia inițiativa de a finaliza procedura de tranzacționare (comunicarea privind tranzacționarea, punctele 19, 27 și 29).

71 În cazul în care tranzacția nu include toți participanții la o încălcare, precum, de exemplu, în speță, atunci când o întreprindere se retrage din procedura de tranzacționare, Comisia adoptă, pe de o parte, în urma unei proceduri simplificate (procedura de tranzacționare), o decizie care îi are ca destinatari pe participanții la încălcare care au decis să încheie o tranzacție și care reflectă angajamentul fiecăruia dintre aceștia și, pe de altă parte, printr-o procedură ordinară, o decizie adresată participanților la încălcare care au decis să nu încheie o tranzacție.

72 Cu toate acestea, chiar și într-un asemenea caz hibrid, care presupune adoptarea a două decizii care au destinatari diferiți și sunt adoptate în urma a două proceduri distincte, este vorba despre participanți la una și aceeași înțelegere, astfel încât principiul egalității de tratament trebuie să fie respectat. Trebuie amintit în această privință că, potrivit unei jurisprudențe constante, acest principiu impune ca situațiile similare să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea din 14 septembrie 2010, Akzo Nobel Chemicals și Akcros Chemicals/Comisia, C-550/07 P, Rep., EU:C:2010:512, punctul 55 și jurisprudența citată).

73 După cum rezultă din cele ce precedă, procedura de tranzacționare este o procedură administrativă alternativă procedurii administrative ordinare – care este contradictorie –, distinctă de aceasta și care prezintă anumite particularități, cum ar fi o comunicare privind obiecțiunile anticipată și comunicarea unor limite probabile ale amenzilor.

74 Cu toate acestea, orientările privind calculul amenzilor care trebuie aplicate rămân pe deplin aplicabile în acest context. Aceasta presupune că, în cadrul stabilirii cuantumului amenzii, nu se poate face discriminare între părțile care au participat la aceeași înțelegere în ceea ce privește elementele și metodele de calcul care nu sunt afectate de particularitățile inerente procedurii de tranzacționare, cum ar fi aplicarea unei reduceri de 10 % pentru tranzacționare (a se vedea în acest sens Hotărârile din 19 iulie 2012, Alliance One International și Standard Commercial Tobacco/Comisia și Comisia/Alliance One International și alții, C-628/10 P și C-14/11 P, Rep., EU:C:2012:479, punctul 58 și jurisprudența citată).

– Cu privire la majorarea cuantumului amenzii în raport cu limitele comunicate

75 În speță, reclamantele au decis să întrerupă discuțiile în vederea tranzacționării.

76 După cum au subliniat în mod întemeiat, ele aveau cu siguranță dreptul să facă aceasta. Trebuie arătat în această privință că procedura de tranzacționare este o procedură voluntară (a se vedea punctul 120 de mai jos) și, pe de altă parte, distinctă de procedura ordinară. Punctul 19 din comunicarea privind tranzacționarea prevede că, atunci când o întreprindere se retrage din procedura de tranzacționare, și anume în cazul în care nu depune o propunere de tranzacționare, procedura care duce la adoptarea deciziei finale trebuie să respecte dispozițiile generale și în special articolul 10 alineatul (2) (răspunsul

la comunicarea privind obiecțiunile), articolul 12 alineatul (1) (audierea) și articolul 15 alineatul (1) (accesul la dosar) din Regulamentul nr. 773/2004, în locul celor care reglementează procedura de tranzacționare.

77 În speță, Comisia a trimis reclamantelor, în cadrul procedurii administrative ordinare, o comunicare privind obiecțiunile care menționa, precum comunicarea anticipată transmisă în cadrul procedurii de tranzacționare, că reclamantele participaseră la o încălcare unică și continuă între anii 1978 și 2004.

78 În considerentul (318) al deciziei atacate, după examinarea argumentelor reclamantelor din răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile și după analizarea unei alte interpretări a declarațiilor lor, Comisia a considerat că nu putea stabili cu o certitudine juridică suficientă că reclamantele aveau cunoștință despre înțelegerea globală pusă în aplicare începând din 1978 și că luaseră parte la aceasta. Ea a precizat în special că nu se putea baza pe elementele furnizate de reclamante prin cererea lor de a beneficia de comunicarea privind cooperarea, elemente de probă esențiale pentru a concluziona în sensul participării lor anterioare anului 1993.

79 În cadrul procedurii de tranzacționare, Comisia informase reclamantele că li se va aplica în solidar o amendă cu un cuantum maxim cuprins între 41 și 44 de milioane de euro, pentru participarea la o încălcare unică și continuă între 31 decembrie 1978 și 10 februarie 2004, care include, în afara reducerii de 10 % pentru tranzacționare, o reducere de 35 % pentru circumstanțe atenuante în temeiul Orientărilor din 2006, consimțită pentru că au permis Comisiei să extindă durata propriei lor participări la înțelegere, și o reducere de 17 % în temeiul comunicării privind cooperarea.

80 În decizia atacată, adoptată în urma procedurii ordinare, Comisia a stabilit un cuantum al amenzii de 59 850 000 de euro, după reducerea cu 5 % a cuantumului de bază al amenzii în temeiul comunicării privind cooperarea.

81 Este adevărat că, la prima vedere, poate părea paradoxală o astfel de majorare a cuantumului amenzii, deși durata încălcării a fost redusă cu aproape cincisprezece ani.

82 În această privință, trebuie arătat totuși că Comisia nu a făcut decât să aplice aceeași metodă de calcul a cuantumului amenzii prevăzută de Orientările din 2006, pentru a calcula atât limitele amenzilor în etapa procedurii de tranzacționare, cât și cuantumul amenzii aplicate în final prin decizia atacată și prin decizia separată. În cadrul procedurii de tranzacționare, detaliile de calcul au fost comunicate și explicate fiecăreia dintre părțile la această procedură, în conformitate cu normele care guvernează procedura de tranzacționare. Pentru motivele amintite la punctul 18 de mai sus, pentru a fixa cuantumul de bază al amenzii, Comisia a utilizat valoarea vânzărilor efectiv realizate de întreprinderea în cauză în cursul anilor în care a participat la încălcare și a fixat la 16 % (limita inferioară a amenzii) sau la 17 % (limita superioară a amenzii) proporția din valoarea vânzărilor reținută în funcție de gravitate prin adăugarea unui cuantum suplimentar calculat pe baza mediei anuale a vânzărilor realizate în perioada încălcării, la care a aplicat un coeficient fie de 16 %, fie de 17 %, corespunzător limitei inferioare și, respectiv, celei superioare, în scop disuasiv.

83 Or, în timp ce valoarea vânzărilor realizate de reclamante era de 529 de milioane de euro (rotunjit) pentru perioada avută în vedere în cadrul procedurii de tranzacționare (1978-2004), din care a rezultat un cuantum de bază inițial de 90 de milioane de euro, această valoare a vânzărilor era de 341 de milioane de euro (rotunjit) pentru perioada reținută în decizia atacată (1993-2004), ceea ce a determinat un cuantum de bază inițial de 58 de milioane de euro, în ambele cazuri fiind aplicat un coeficient de gravitate de 17 %.

84 De asemenea, în timp ce media vânzărilor în perioada încălcării reținută în cadrul procedurii de tranzacționare era de 21 de milioane de euro, rezultând un cuantum suplimentar de mai mult de 3 milioane de euro, în perioada reținută în cadrul procedurii ordinare aceasta era de 32,8 milioane de euro, rezultând un cuantum suplimentar de mai mult de 5 milioane de euro, prin aplicarea unei cote de 17 % în scop disuasiv.

85 În consecință, cuantumul de bază inițial majorat cu un cuantum suplimentar s-a ridicat la un cuantum de bază final de 93 de milioane de euro în cadrul procedurii de tranzacționare și, respectiv, de 63 de milioane de euro în cadrul procedurii ordinare.

86 Astfel, faptul de a nu mai lua în considerare cifra de afaceri pentru perioada cuprinsă între anii 1978 și 1993 („prima perioadă”), cifră de afaceri mai mare de 180 de milioane de euro, a avut drept consecință imediată majorarea mediei valorii vânzărilor și, prin urmare, a cuantumului suplimentar amintit la punctul 84 de mai sus. Astfel, în perioada reținută în decizia atacată (1993-2004) („a doua perioadă”), cifra de afaceri a crescut considerabil, ridicându-se la 341 de milioane de euro, având în vedere că activitatea reclamantelor a progresat și s-a extins geografic în această perioadă.

87 După stabilirea cuantumului de bază final, Comisia poate ajusta acest cuantum de bază prin majorare sau prin reducere, având în vedere circumstanțele agravante sau atenuante care caracterizează participarea la încălcare a fiecăreia dintre întreprinderile în cauză. În cazul în care este aplicabilă comunicarea privind cooperarea sau cea privind tranzacționarea, acest cuantum ar putea fi redus din nou. În speță, chiar dacă cuantumul de bază al amenzii propuse în cadrul procedurii de tranzacționare era mai ridicat decât cel reținut în cadrul procedurii ordinare (a se vedea punctul 85 de mai sus), reducerile mai semnificative propuse în cadrul procedurii de tranzacționare au determinat un cuantum mai mic al amenzii. Astfel, cuantumul suplimentar mai ridicat care a rezultat din majorarea mediei vânzărilor anuale, precum și neaplicarea reducerii de 35 % pentru circumstanțe atenuante, reducerea mai mică acordată în temeiul comunicării privind cooperarea (5 % în loc de 17 %) și neaplicarea reducerii de 10 % prevăzute de comunicarea privind tranzacționarea au avut drept consecință faptul că, prin decizia atacată, reclamantelor li s-a aplicat o amendă cu un cuantum mai ridicat decât cel propus în cadrul procedurii de tranzacționare.

88 Se pune, așadar, întrebarea dacă, după cum susțin reclamantele, Comisia a „sancționat” retragerea lor din procedura de tranzacționare și dacă Comisia era obligată să respecte limitele amenzilor pe care le comunicase în cadrul procedurii de tranzacționare.

89 Răspunsul la aceste întrebări trebuie să fie unul negativ.

90 Este necesar să se menționeze în această privință că decizia finală trebuie să ia în considerare toate circumstanțele pertinente existente la momentul deciziei, inclusiv toate informațiile și toate argumentele care sunt prezentate de întreprindere cu ocazia exercitării dreptului său de a fi audiată. Contrar celor pretinse de reclamante, având în vedere argumentele acestora care repun în discuție participarea lor la încălcare, astfel cum este aceasta descrisă în comunicarea privind obiecțiunile cu privire la perioada anterioară anului 1993, Comisia a fost confruntată cu un nou ansamblu de elemente: ea nu ar mai fi în măsură să se bazeze pe declarațiile reclamantelor din cererea de clemență a acestora, elementul nou fiind renunțarea la prima perioadă (1978-1993), care fusese avută în vedere în cadrul procedurii de tranzacționare. În consecință, Comisia era obligată să reexamineze dosarul, să redefinească durata avută în vedere și, dacă era cazul, să reajusteze modul de calcul al amenzii.

91 În ceea ce privește reajustarea modului de calcul al amenzii, este cert că limitele estimate în cursul procedurii de tranzacționare se refereau la ambele perioade (cuprinse între anii 1978 și 2004). Renunțarea la prima perioadă (1978-1993) a avut ca efect o reducere a duratei încălcării, precum și o reexaminare a aplicării comunicării privind cooperarea și a Orientărilor din 2006. Comisia a considerat că nu mai era posibilă recompensarea autoincriminării cu privire la perioada cuprinsă între 1978 și 1993, perioadă la care s-a renunțat ulterior.

92 Trebuie amintit în această privință că rezultă dintr-o jurisprudență constantă că o reducere a cuantumului amenzii acordată în temeiul unei cooperări în cadrul procedurii administrative nu este justificată decât în cazul în care comportamentul întreprinderii în cauză a permis Comisiei să constate cu mai puțină dificultate existența unei încălcări și, eventual, să îi pună capăt (Hotărârea din 16 noiembrie 2000, SCA Holding/Comisia, C-297/98 P, Rec., EU:C:200:633, punctul 36, Hotărârea din 10 mai 2007, SGL Carbon/Comisia, C-328/05 P, Rep., EU:C:2007:277, punctul 83, și Hotărârea din 14 mai 1998, BPB de Eendracht/Comisia, T-311/94, Rec., EU:T:1998:93, punctul 325).

93 De asemenea, din jurisprudență rezultă că, în cazul în care o cerere prin care se urmărește să se beneficieze de comunicarea privind cooperarea se referă la o înțelegere distinctă de cea analizată de Comisie și care, în plus, se dovedește a fi prescrisă, nu există nicio valoare adăugată, iar Comisia nu are obligația de a recompensa această cooperare, având în vedere că nu facilitează investigația. Acest raționament se aplică în egală măsură și unei cooperări numite „în afara clemenței” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 decembrie 2007, BASF și UCB/Comisia, T-101/05 și T-111/05, Rep., EU:T:2007:380, punctul 222, și Hotărârea din 28 aprilie 2010, Oxley Threads/Comisia, T-448/05, EU:T:2010:166, punctele 129 și 130).

94 În speță, din rapoartele aferente celor trei reuniuni bilaterale care au avut loc în cadrul procedurii de tranzacționare rezultă că reclamantele au susținut, cu ocazia celei de a doua reuniuni, că imunitatea parțială trebuia să le fie acordată pentru perioada cuprinsă între 1978 și 1992, în conformitate cu punctul 23 din comunicarea privind cooperarea. În susținerea acestei cereri, ele au invocat faptul că, fără mărturisirile lor, Comisia nu se putea întemeia decât pe însemnări izolate privind patru reuniuni care au avut loc în anul 1983 și pe declarațiile insuficiente ale Kemira și ale Tessenderlo Chemie. În cadrul aceleiași reuniuni, Comisia a recunoscut că mărturisirile lor aveau o influență decisivă în dovedirea participării acestora la înțelegerea din perioada menționată. Cu ocazia celei de a treia reuniuni din cadrul procedurii de tranzacționare, Comisia a arătat că nu putea acorda imunitatea parțială solicitată de reclamante întrucât cooperarea lor nu permisese decât stabilirea propriei participări, iar nu extinderea duratei și a domeniului de aplicare ale înțelegerii înseși. În schimb, ea era dispusă să acorde o reducere pentru circumstanțe atenuante, constând în recompensarea cooperării lor în afara comunicării privind cooperarea. Cu toate acestea, dat fiind că reclamantele au renunțat la formularea unei propuneri de tranzacționare și, în continuare, au contestat, prin răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile, participarea lor la încălcarea unică anterior anului 1993, Comisia nu a reținut în final prima perioadă drept perioadă a participării lor la încălcare, pentru motivele amintite la punctul 78 de mai sus.

95 În consecință, în mod întemeiat a decis Comisia să nu aplice reducerea prevăzută inițial pe baza circumstanțelor atenuante, și anume reducerea de 35 % „în afara clemenței” conform punctului 29 din Orientările din 2006. De asemenea, renunțarea la prima perioadă are un impact și asupra reducerii de 17 % în temeiul comunicării privind cooperarea. Problema dacă Comisia a săvârșit o eroare în aprecierea valorii adăugate a cooperării reclamantelor în temeiul comunicării menționate va fi analizată la punctul 170 și următoarele. În consecință, afirmația reclamantelor conform căreia Comisia ar fi sancționat retragerea lor din procedura de tranzacționare trebuie respinsă, sub rezerva aspectului privind recompensarea cooperării lor în cadrul comunicării privind cooperarea.

96 În plus, trebuie arătat că Comisia nu este obligată să respecte limitele comunicate cu ocazia discuțiilor din cadrul procedurii de tranzacționare. Astfel, este vorba despre o procedură diferită de cea care a fost urmată în cele din urmă și care a condus la adoptarea deciziei atacate. Or, în ceea ce privește procedura administrativă ordinară, în cadrul căreia încă trebuie să fie stabilite răspunderile, Comisia este obligată să respecte numai comunicarea privind obiecțiunile, care nu fixează limite ale amenzilor, și este ținută să ia în considerare elementele noi aduse la cunoștința sa cu ocazia acestei proceduri.

97 În măsura în care prin argumentarea lor reclamantele ar reproșa Comisiei că nu a explicat diferența dintre limitele inițiale ale amenzilor și cuantumul amenzii aplicate în final prin decizia atacată, această argumentare trebuie respinsă.

98 Astfel, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, comunicarea privind obiecțiunile trebuie să conțină o expunere a obiecțiunilor redactată în termeni suficient de clari, chiar dacă sumari, pentru a permite persoanelor interesate să ia cunoștință în mod efectiv de comportamentele care le sunt reproșate de Comisie și să își susțină în mod util apărarea înainte de adoptarea unei decizii definitive de către Comisie (Hotărârea din 31 martie 1993, Ahlström Osakeyhtiö și alții/Comisia, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 și C-125/85-C-129/85, Rec., EU:C:1993:120, punctul 42, Hotărârea din 19 martie 2003, CMA CGM și alții/Comisia, T-213/00, Rec., EU:T:2003:76, punctul 109, și Hotărârea din 14 aprilie 2011, Visa Europe și Visa International Service/Comisia, T-461/07, Rep., EU:T:2011:181, punctul 56). În ceea ce privește cuantumul amenzilor, este suficientă indicarea de către Comisie, în comunicarea privind obiecțiunile, a faptului că va examina dacă este necesar să aplice amenzi întreprinderilor în cauză și enunțarea de către aceasta a principalelor elemente de fapt și de drept susceptibile să conducă la aplicarea unei amenzi, precum gravitatea și durata presupusei încălcări și împrejurarea că aceasta a fost săvârșită cu intenție sau din neglijență (a se vedea Hotărârea din 17 mai 2011, Arkema France/Comisia, T-343/08, Rep., EU:T:2011:218, punctul 54 și jurisprudența citată).

99 În ceea ce privește decizia finală, dintr-o jurisprudență de asemenea constantă reiese că Comisia trebuie să o motiveze prin aprecierile sale definitive întemeiate pe rezultatele întregii investigații, astfel cum acestea se prezintă la momentul finalizării procedurii, și că ea nu este obligată să explice eventualele diferențe existente între aprecierile sale definitive cuprinse în decizia finală de sancționare și aprecierile provizorii cuprinse în comunicarea privind obiecțiunile (Hotărârea din 17 noiembrie 1987, BAT și Reynolds/Comisia, 142/84 și 156/84, Rec., EU:C:1987:490, punctul 70, și Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, Rep., EU:C:2008:392, punctele 64 și 65). De asemenea, în cadrul stabilirii amenzilor pentru nerespectarea dreptului concurenței, obligația de motivare este îndeplinită în cazul în care Comisia menționează în decizia sa elementele de apreciere care i-au permis să măsoare gravitatea și durata încălcării (Hotărârile din 16 noiembrie 2000, Cascades, C-279/98 P, Rec., EU:C:2000:626, punctele 39-47, și Sarrió/Comisia, C-291/98 P, Rec., EU:C:2000:631, punctele 76-80).

100 De altfel, după cum reiese și din jurisprudență, indicarea unor limite ale amenzilor începând de la comunicarea privind obiecțiunile s-ar dovedi contrară caracterului strict pregătitor al unui asemenea act (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 2005, Tokai Carbon și alții/Comisia, T-71/03, T-74/03, T-87/03 și T-91/03, EU:T:2005:220, punctul 141, și Hotărârea din 14 decembrie 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich și alții/Comisia, T-259/02-T-264/02 și T-271/02, Rec., EU:T:2006:396, punctul 369).

101 În acest context, trebuie subliniat că limitele amenzilor sunt un instrument legat în exclusivitate și în mod specific de procedura de tranzacționare. Articolul 10a alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004 permite în mod explicit serviciilor Comisiei să ofere participanților la discuțiile purtate în vederea încheierii unei tranzacții o estimare cu privire la cuantumul amenzii care le va fi aplicată, având în vedere modalitățile prevăzute în orientările privind calcularea amenzilor, dispozițiile comunicării privind tranzacționarea și cele ale comunicării privind cooperarea, după caz.

102 Logica ce stă la baza acestor dispoziții este aceea că, după cum reiese din considerentul (2) al Regulamentului nr. 622/2008 și din punctul 16 din comunicarea privind tranzacționarea, limitele amenzilor, precum și celelalte elemente trebuie să fie aduse la cunoștința întreprinderii în cauză pentru ca aceasta să se poată pronunța în mod util cu privire la elementele reținute de Comisie și, astfel, fiind în cunoștință de cauză, să decidă cu privire la oportunitatea încheierii unei tranzacții.

103 Dacă întreprinderea decide să încheie o tranzacție, depune, în termenul acordat de Comisie, o propunere de tranzacționare prin care își recunoaște răspunderea cu privire la încălcare și care cuprinde rezultatele discuțiilor purtate în acest scop, inclusiv o mențiune privind cuantumul maxim al amenzilor care se așteaptă să îi fie impuse de către Comisie și pe care le-ar accepta în cadrul procedurii de tranzacționare. Având în vedere că notificarea în scris a unei comunicări privind obiecțiunile este o

etapă obligatorie înaintea adoptării unei decizii finale, Comisia transmite, în continuare, o comunicare privind obiecțiunile care reflectă propunerea de tranzacționare, iar întreprinderea vizată răspunde la comunicarea respectivă confirmând că aceasta corespunde conținutului propunerii sale (a se vedea punctul 69 de mai sus).

104 Dacă întreprinderea nu prezintă o propunere de tranzacționare, procedura care conduce la decizia finală este guvernată de dispozițiile generale ale Regulamentului nr. 773/2004, în locul celor care guvernează procedura de tranzacționare. Prin urmare, potrivit celor arătate mai sus, este vorba despre o situație denumită „*tabula rasa*”, în care răspunderile încă trebuie să fie stabilite.

105 De aici rezultă de asemenea că limitele comunicate în cursul procedurii de tranzacționare sunt irelevante, ele fiind un instrument propriu acestei proceduri. Așadar, ar fi ilogic și chiar inadecvat (a se vedea punctul 100 de mai sus) ca Comisia să fie obligată să aplice sau să se raporteze la niște limite ale amenzilor care decurg dintr-o altă procedură deja abandonată.

106 În aceeași ordine de idei, atunci când recurge la procedura de tranzacționare, ulterior abandonată, Comisiei nu îi revine nicio obligație de motivare mai strictă legată de facilitarea soluționării litigiilor față de cea care îi revine în cazul în care adoptă o decizie în temeiul procedurii ordinare.

107 Prin urmare, nu poate fi admis argumentul reclamantelor potrivit căruia cuantumul amenzii lor nu ar trebui, în niciun caz, să fie mai ridicat decât cel corespunzător limitei superioare a intervalului amenzilor care le fusese comunicat în vederea unei tranzacții, majorată cu 10 % pentru motivul neaplicării comunicării privind tranzacționarea. De altfel, admiterea unui asemenea argument ar priva Comisia de posibilitatea de a aplica o amendă adaptată circumstanțelor noi existente la momentul adoptării deciziei sale, în condițiile în care trebuie să țină cont de argumentele noi sau de probele aduse la cunoștința sa în cadrul procedurii administrative ordinare, care pot influența determinarea cuantumului amenzii care va fi aplicată.

– Cu privire la caracterul insuficient al analizei

108 Dat fiind că reclamantele reproșează Comisiei și faptul că a efectuat o analiză insuficientă și susțin că s-au retras din procedura de tranzacționare în scopul de a rectifica teza Comisiei privind pretinsa lor participare la o încălcare unică și continuă începând din 1978 (a se vedea punctul 48 de mai sus), este necesar să se verifice dacă, inițial, Comisia a examinat în mod suficient dosarul Timab cu privire la încălcarea imputată sau dacă aceasta a interpretat greșit informațiile comunicate de reclamante.

109 În ceea ce privește interpretarea cererii reclamantelor de a beneficia de comunicarea privind cooperarea și răspunsurile lor la solicitările de informații, trebuie constatat că, în cererea menționată, din 14 octombrie 2008, reclamantele au arătat că Timab participa la reuniuni cu principalii producători de FHA în cadrul și în afara Consiliului European al Federațiilor din Industria Chimică (CEFIC), că relațiile dintre conducerea executivă a Timab și responsabilii uneia sau ai mai multor dintre întreprinderile concurente în legătură cu producerea și cu vânzarea de FHA debutaseră în anul 1978, că reuniunile aveau loc de două-trei ori pe an începând din 1979 și că în anul 1983 avuseseră loc patru reuniuni privind punerea în funcțiune a unei unități de producție în Regatul Unit de către Timab. În plus, existau și alte reuniuni, destinate tuturor piețelor din nordul Europei, la care Timab nu era invitată și la care, prin urmare, nu participa.

110 La 15 octombrie 2008, reclamantele și-au completat cererea de a beneficia de comunicarea privind cooperarea și au confirmat participarea Timab, începând din 1978, la reuniunile și la schimburile de informații cu alți intervenienți din sectorul de piață al FHA, precum și faptul că aceasta pusese capăt acestor practici de la începutul investigațiilor al căror obiect a fost în anul 2004. Reclamantele au arătat de asemenea că transmiseseră deja diferite elemente care puteau prezenta o valoare adăugată în

cadrul răspunsurilor lor la întrebările adresate de Comisie, solicitând acesteia să aprecieze valoarea adăugată a acestor elemente la data primei lor transmiteri în anul 2007 și având în vedere elementele din dosar de care dispunea Comisia la această dată.

111 În ceea ce privește prima solicitare de informații, referitoare la perioada cuprinsă între 1989 și 2003, și a doua solicitare de informații, privind perioada cuprinsă între 1969 și 2004, reclamantele au răspuns la acestea la 22 februarie 2007 și, respectiv, la 6 august 2007. Aceste răspunsuri confirmă că Timab avea relații anticoncurențiale cu alți intervenienți pe piața FHA, cel de al doilea răspuns confirmând astfel de relații începând din 1978 cu participanții activi în Franța.

112 În plus, prin scrisoarea din 28 octombrie 2008, reclamantele au anexat, tot în cadrul cererii lor de clemență, o declarație a domnului C., directorul general al Timac SA și președintele Timab, succesorul în drept al Timac, la acea dată. Potrivit acestei declarații, prima reuniune la nivel european la care Timab a fost invitată s-a desfășurat la Madrid (Spania), la începutul anilor ’80, în prezența, printre altele, a societăților Boliden, Windmill, Kemira, Ercros și Tessenderlo Chemie. Rezultă de aici că aceste reuniuni aveau loc în general în ritmul reuniunilor CEFIC, prezidate de Tessenderlo Chemie, cel puțin de trei ori pe an, cu privire la întreaga piață și pe zone geografice. Până în anul 2004, Timab a continuat să participe (cu o frecvență de două sau trei reuniuni pe an) la reuniunile la care luau parte producători în funcție de zonele geografice. În sfârșit, potrivit acestei declarații, Timab era prezentă nu numai la reuniunile privind piața franceză, ci și la cele privind piețele pe care făcea exporturi. În cadrul acestor reuniuni erau reluate cifrele raportate la CEFIC, permițând astfel reconstituirea volumului pieței și ajustarea volumelor care trebuiau să fie comercializate de diferiții intervenienți. Schimburile se refereau de asemenea la nivelul prețurilor.

113 Este cert că, în răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile (punctele 431-458), reclamantele au arătat că Timab nu participase la o încălcare unică și continuă din 1978 până în 1993, ci numai la două sau trei practici distincte. Practicile anterioare aderării Timab la Super CEPA, la 16 septembrie 1993, ar fi distincte de cele puse în aplicare în cadrul CEPA și, prin urmare, ar fi prescrise, conform articolului 25 din Regulamentul nr. 1/2003. Chiar în cazul în care Comisia ar considera că practicile în cauză constituiau în realitate doar o încălcare unică, aceste practici ar fi fost întrerupte pe durata a aproape doi ani consecutivi și, în consecință, pentru acest motiv, ar fi prescrise pentru perioada anterioară datei de 16 septembrie 1993.

114 Din lecturarea cererii reclamantelor de a beneficia de comunicarea privind cooperarea și a răspunsurilor la solicitările de informații, în special a răspunsului din 6 august 2007 la cea de a doua solicitare de informații, trebuie constatat că Comisia și-a format în mod legitim opinia că reclamantele erau implicate în încălcarea unică și continuă începând din 1978.

115 Trebuie amintit în această privință că principiul care prevalează în dreptul Uniunii este cel al liberei administrări a probelor și singurul criteriu pertinent pentru a aprecia probele prezentate rezidă în credibilitatea acestora. Nicio dispoziție și niciun principiu general de drept al Uniunii nu interzic Comisiei să invoce împotriva unei întreprinderi declarațiile altor întreprinderi. Or, dintr-o jurisprudență consacrată rezultă că declarațiile făcute în cadrul unei cereri de a beneficia de comunicarea privind cooperarea au o valoare probantă importantă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 iulie 2004, JFE Engineering și alții/Comisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 și T-78/00, Rec., EU:T:2004:221, punctele 207, 211 și 212). Un asemenea raționament poate fi transpus în ceea ce privește declarațiile opozabile întreprinderii solicitante înseși. Nu este mai puțin adevărat că dacă întreprinderea care a cerut să beneficieze de comunicarea privind cooperarea revine asupra declarației sale sau îi dă ulterior o altă interpretare, va fi dificil pentru Comisie, iar după aceea pentru instanță, în lipsa altor elemente de probă, să ia în considerare această declarație, din cauza diminuării valorii sale probatorii. Într-o astfel de situație, nu se poate pretinde Comisiei să opună în mod obligatoriu întreprinderii primele declarații ale acesteia.

116 În plus, după deschiderea procedurii de tranzacționare, s-au desfășurat trei reuniuni, și anume cele amintite deja la punctul 94 de mai sus. În cadrul discuțiilor din cursul acestor reuniuni, Comisia a comunicat, conform articolului 10 alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004 și punctului 16 din comunicarea privind tranzacționarea, faptele pretinse, calificarea lor, gravitatea și durata pretinsei înțelegeri. Prin urmare, reclamantele erau informate cu privire la calificarea drept „încălcare unică și continuă" reținută de Comisie și la presupusa lor participare la aceasta din 1978 până în 2004 și avuseseră astfel posibilitatea de a le discuta.

117 După cum a susținut Comisia, trebuie arătat că, în cadrul schimburilor pregătitoare ale tranzacției, reclamantele nu și-au exprimat niciodată opinia potrivit căreia era vorba, într-adevăr, despre cel puțin două încălcări distincte, dintre care una era prescrisă. Desigur, la punctul 2 din comunicarea privind tranzacționarea se arată că Comisia nu negociază problema existenței unei încălcări a legislației Uniunii și nici sancțiunea care se va aplica pentru aceasta. Totuși, această comunicare nu ar trebui să fie un obstacol în calea discuțiilor. Astfel, procedura de tranzacționare necesită, prin însăși natura sa, schimburi de puncte de vedere între părți. Prin urmare, este inerent unei asemenea proceduri ca atât întreprinderile, cât și Comisia să fie obligate să încerce să ajungă la o apreciere comună a situației (a se vedea în acest sens punctul 17 din comunicarea privind tranzacționarea). În cazul în care, ținând cont de caracterul simplificat al procedurii de tranzacționare, întreprinderea în cauză și Comisia nu pot să ajungă la o apreciere comună a situației, nu rămâne decât procedura ordinară.

118 Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că motivul invocat de reclamante potrivit căruia Comisia ar fi instrumentat în mod greșit dosarul lor trebuie să fie respins.

– Cu privire la celelalte motive

119 În ceea ce privește celelalte motive invocate de reclamante, rezumate la punctele 49-54 de mai sus, privind pretinsa nerespectare a dreptului de a nu se autoincrimina, o atingere adusă principiului egalității armelor, o pretinsă încălcare a principiului protecției încrederii legitime și a principiului bunei administrări, precum și un abuz de putere, trebuie să se constate că acestea nu sunt întemeiate.

120 În primul rând, trebuie amintit că, în ceea ce privește argumentul privind dreptul de a nu se autoincrimina, cooperarea unei întreprinderi în sensul comunicării privind cooperarea are un caracter pur voluntar din partea întreprinderii vizate. Potrivit Hotărârii din 18 octombrie 1989, Orkem/Comisia (374/87, Rec., EU:C:1989:387, punctele 34 și 35), Comisia are dreptul să oblige o întreprindere să îi furnizeze toate informațiile necesare privind faptele pe care aceasta le poate cunoaște, dar nu poate să impună acestei întreprinderi obligația de a da răspunsuri prin care ar fi determinată să admită existența încălcării, în privința căreia sarcina probei revine Comisiei. Curtea a statuat de asemenea că, chiar dacă Comisia nu poate obliga o întreprindere să recunoască faptul că a participat la o încălcare, acest lucru nu o împiedica să țină cont, la stabilirea cuantumului amenzii, de ajutorul dat de această întreprindere, din proprie inițiativă, pentru stabilirea existenței încălcării (a se vedea Hotărârea din 14 iulie 2005, Acerinox/Comisia, C-57/02 P, Rec., EU:C:2005:453, punctul 88 și jurisprudența citată). Or, cooperarea și gradul de cooperare pe care întreprinderea dorește să o ofere în cursul procedurii administrative depind exclusiv de libera alegere a acestei întreprinderi. Atât procedura urmată în cazul unei cereri de a beneficia de comunicarea privind cooperarea, cât și cea referitoare la propunerea de tranzacționare sunt forme de cooperare. Prin urmare, aceeași logică se aplică și procedurii de tranzacționare. Propunerea de tranzacționare a întreprinderii vizate, care își recunoaște răspunderea pentru încălcare, în urma discuțiilor pregătitoare purtate în cadrul procedurii de tranzacționare, se bazează pe voința liberă a acestei întreprinderi. Pe de altă parte, nu rezultă nicidecum din dosar că Comisia ar fi încercat să influențeze alegerile reclamantelor.

121 În al doilea rând, în ceea ce privește principiul egalității armelor, reclamantele susțin că nimic nu le permitea să prevadă o decizie atât de paradoxală și de contrară interesului apărării lor (care urmărește să obțină recunoașterea existenței unor încălcări distincte și să beneficieze, în consecință, de o reducere a amenzii).

122 Or, este necesar să se arate în această privință că Comisia nu a făcut decât să aplice Orientările din 2006 și comunicarea privind cooperarea. După cum s-a menționat deja mai sus, Comisia nu avea obligația de a recompensa declarațiile autoincriminatoare privind perioada de 15 ani care nu a fost luată în considerare. Din jurisprudența amintită la punctul 93 de mai sus rezultă că, în cazul în care o cerere prin care se urmărește să se beneficieze de comunicarea privind cooperarea se referă la o înțelegere distinctă în raport cu cea analizată de Comisie, nu există nicio valoare adăugată, iar Comisia nu are obligația de a recompensa această cooperare, având în vedere că nu facilitează investigația. Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că este previzibil ca recompensarea în temeiul clemenței să fie revizuită în cazul în care declarația în cadrul cererii de clemență se referă în parte la o perioadă de care nu s-a ținut cont. De asemenea, dat fiind că declarația reclamantelor constituia elementul care a permis extinderea duratei propriei participări, și reducerea „în afara clemenței” inițial prevăzută devenea irelevantă.

123 În al treilea rând, în ceea ce privește principiul protecției încrederii legitime, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, dreptul de a se prevala de principiul protecției încrederii legitime se aplică oricărui particular aflat într-o situație din care rezultă că administrația Uniunii l-a determinat să nutrească speranțe întemeiate, cu precizarea că nimeni nu poate invoca încălcarea acestui principiu în lipsa unor asigurări precise, necondiționate și concordante, provenite de la surse autorizate și fiabile, pe care i le-ar fi furnizat administrația (a se vedea Hotărârea din 8 septembrie 2010, Deltafina/Comisia, T-29/05, Rep., EU:T:2010:355, punctul 427 și jurisprudența citată).

124 În speță, limitele amenzilor au fost comunicate reclamantelor în cadrul discuțiilor purtate în vederea tranzacționării. În plus, aceste limite se refereau la perioada cuprinsă între 31 decembrie 1978 și 10 februarie 2004. Desigur, eficacitatea procedurii de tranzacționare și principiul protecției încrederii legitime presupun că Comisia este ținută, în cadrul acestei proceduri, de estimarea sa cu privire la cuantumul amenzii. Trebuie arătat în această privință că tocmai pe baza acestei evaluări o parte poate decide să emită o propunere de tranzacționare în sensul articolului 10a alineatul (2) din Regulamentul nr. 773/2004. Cu toate acestea, în speță nu se poate reține existența unei astfel de situații. Reclamantele s-au retras din procedura de tranzacționare. Prin urmare, ele nu se pot prevala de așteptarea legitimă ca limitele probabile ale amenzilor să fie aplicate. Or, în urma răspunsului lor la comunicarea privind obiecțiunile, în cadrul procedurii ordinare, Comisia a redus perioada participării lor la încălcare. După cum s-a menționat deja (a se vedea punctul 91 de mai sus), această limitare a duratei încălcării nu a avut impact numai asupra calculării valorii vânzărilor, ci și asupra aprecierii valorii adăugate a contribuțiilor reclamantelor.

125 În al patrulea rând, în ceea ce privește motivul invocat de reclamante potrivit căruia Comisia ar fi încălcat principiul bunei administrări, este necesar să se constate că nici acesta nu poate fi admis. În această privință, trebuie amintit că Comisia a trimis o comunicare privind obiecțiunile care se limitează la descrierea elementelor de fapt care ar putea influența calcularea amenzilor (gravitatea și durata), aceasta fiind o practică uzuală în cadrul unei proceduri ordinare (a se vedea jurisprudența citată la punctul 98 de mai sus). Comisia nu era obligată să abordeze, în comunicarea privind obiecțiunile, aspectele privind reducerea în temeiul clemenței sau eliminarea reducerii pentru circumstanțe atenuante, cu atât mai mult cu cât, în această etapă a procedurii, reclamantele nu fuseseră încă în măsură să își prezinte observațiile cu privire la această comunicare. Pe de altă parte, din dosar reiese că, după ce a luat cunoștință de argumentarea reclamantelor, în urma răspunsului la comunicarea privind obiecțiunile și în cursul audierii din 24 februarie 2010, Comisia a solicitat reclamantelor să clarifice raportul dintre cererea lor de clemență și faptele anterioare anului 1993 și a arătat că noua calificare a încălcării ar putea avea un impact asupra calculării amenzilor și, în special, asupra valorii adăugate a cooperării Timab.

126 În al cincilea rând, în ceea ce privește pretinsul abuz de putere, întemeiat pe faptul că Comisia și-ar fi folosit competențele în scopul de a sancționa retragerea reclamantelor din procedura de tranzacționare, este suficient să se amintească faptul că Orientările din 2006 și comunicarea privind cooperarea au fost aplicate în același mod în decizia atacată ca în cazul calculării limitelor în procedura de tranzacționare, diferențele constând, în afara calculului de bază al amenzii, în neaplicarea reducerii de 10 % prevăzută de comunicarea privind tranzacționarea, în elementele care stau la baza evaluării cererii de clemență și în neîntrunirea condițiilor de aplicare a circumstanței atenuante.

127 Din cele ce precedă rezultă că, întrucât nu poate fi admis niciunul dintre motivele întemeiate pe încălcarea dreptului la apărare, a prevederilor care guvernează procedura de tranzacționare, a principiului protecției încrederii legitime și a principiului bunei administrări, precum și pe abuzul de putere, prima categorie de motive trebuie să fie respinsă.

Cu privire la practicile vizate

128 În cadrul acestui motiv, reclamantele reproșează Comisiei că a imputat toate practicile invocate tuturor întreprinderilor, fără a distinge diferitele perioade ale încălcării și diferitele comportamente. Prin aceasta, ea ar fi privat reclamantele de dreptul de a-și susține în mod util observațiile referitoare la motivele nefondate privind participarea la unele dintre aceste practici, și anume la mecanismul de compensare și la fixarea concertată a condițiilor de vânzare. Comisia nu ar fi respectat nici standardele de probă și obligația de motivare.

129 Mai precis, în ceea ce privește mecanismul de compensare, reclamantele susțin că, spre deosebire de comunicarea privind obiecțiunile, care ar exclude orice participare a Timab în cadrul acestui mecanism, decizia atacată ar menționa că Timab a participat la acesta solicitând o revizuire a cotelor care îi fuseseră atribuite. În plus, decizia atacată ar conține o definiție a mecanismelor de compensare (sancționarea nerespectării cotelor) care nu ar fi cea din comunicarea privind obiecțiunile (fixarea obiectivelor *a priori*).

130 În același timp, în ceea ce privește condițiile de vânzare, decizia atacată și comunicarea privind obiecțiunile nu ar cuprinde nici aceeași definiție, iar practicile menționate în comunicarea privind obiecțiunile nu ar corespunde perioadei încălcării reținute prin decizia atacată.

131 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

132 În ceea ce privește motivul întemeiat pe încălcarea obligației de motivare, trebuie amintit că obligația de motivare constituie o normă fundamentală de procedură care trebuie diferențiată de problema temeiniciei motivării, aceasta din urmă ținând de legalitatea pe fond a actului litigios. Motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul (Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., EU:C:1998:154, punctele 63 și 67).

133 Astfel, această cerință trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații propriu destinatarului sau altor persoane vizate în mod direct și individual de acest act. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse la articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's France, punctul 132 de mai sus, EU:C:1998:154, punctul 63).

134 În speță, reiese din decizia atacată că practicile privind mecanismele de compensare și cele privind coordonarea condițiilor de vânzare fac parte din încălcarea unică și continuă, încă de la începutul acesteia, ca modalități pentru realizarea obiectului însuși al înțelegerii [a se vedea secțiunea 4 și considerentele (239) și (248) ale deciziei atacate]. În plus, din considerentele (219)-(221) ale deciziei atacate reiese de asemenea că reclamantele au participat la această încălcare începând din 16 septembrie 1993, cunoscând pe deplin aceste practici. În sfârșit, considerentele (127), (132)-(135), (156), (159), (227) și (246) ale deciziei atacate menționează aceste practici cu privire la reclamante. În consecință, decizia atacată este suficient motivată în această privință, astfel încât este necesar să se respingă acest motiv.

135 În ceea ce privește motivul întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare, acesta trebuie să fie respins. În primul rând, comunicarea privind obiecțiunile menționează mecanismele de compensare și cele privind coordonarea condițiilor de vânzare, care constituiau elemente ale înțelegerii, chiar dacă doar cu titlu secundar, precum și faptul că Timab figurează printre participanți, cu excepția perioadei 1994-1996 în ceea ce privește mecanismul de compensare. Punctele 459-480 din răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile au fost dedicate acestor elemente. Prin urmare, reclamantele au avut posibilitatea de a se exprima cu privire la aceste elemente reținute în sarcina lor.

136 În al doilea rând, este necesar să se constate că, contrar celor pretinse de reclamante, nu există nicio diferență între definițiile cuprinse în comunicarea privind obiecțiunile și cele din decizia atacată în ceea ce privește mecanismul de compensare și coordonarea condițiilor de vânzare. În legătură cu mecanismul de compensare, principiile de bază ale acestui mecanism sunt descrise în mod identic la punctul 127 din comunicarea privind obiecțiunile și în considerentul (132) al deciziei atacate. Aceeași este situația și în ceea ce privește descrierea condițiilor de vânzare, astfel cum rezultă, cu titlu de exemplu, din cuprinsul punctelor 83, 100 și 106 din comunicarea privind obiecțiunile și din considerentele (86), (107) și (113) ale deciziei atacate. Această constatare nu este modificată cu nimic de faptul că măsurile de compensare și coordonarea condițiilor de vânzare puteau îmbrăca diferite forme, precum practica prețurilor garantate care urmărea asigurarea atribuirii unui client (măsură de compensare), acordurile privind perioadele de plată pe categorii de clienți, coordonarea condițiilor contractuale sau atribuirea unor canale de distribuție sau durata contractelor (condiții de vânzare).

137 În legătură cu elementele de probă, este adevărat că elementele de probă referitoare la mecanismele de compensare, precum și la practicile concertate privind condițiile de vânzare vizează mai curând prima perioadă (1978-1993) a înțelegerii, care în final nu a fost reținută împotriva reclamantelor. Totuși, această constatare nu înseamnă că elementele de probă lipsesc sau că reclamantele nu ar putea fi ținute răspunzătoare pentru încălcare.

138 Astfel, din considerentele (134) și (246) ale deciziei atacate rezultă că Timab a negociat majorări ale cotelor atunci când a avut nevoie să crească volumul ofertelor sale, în special în anul 1996, și când a obținut acordul de a vinde volumul suplimentar cerut din Franța către Belgia, Germania, Austria, Elveția și Țările de Jos, cu condiția ca această majorare să fie progresivă, etalându-se pe o perioadă de patru ani (între anii 1997 și 2000).

139 În plus, este cert că Timab a participat la înțelegerea privind coordonarea volumelor și a cotelor, la strategiile și la condițiile de stabilire a prețurilor și că, prin aderarea la grupările Super CEPA, ea era conștientă, sau cel puțin ar fi trebuit să fie conștientă, de coordonarea din cadrul Super CEPA, care viza și condițiile de vânzare, chiar dacă aceasta avea loc numai în caz de necesitate. După cum rezultă din considerentul (173) al deciziei atacate, în cadrul reuniunilor în legătură cu înțelegerea privind anii pentru care implicarea Timab nu a fost contestată, alte condiții de vânzare, precum volumele furnizate pe client, făceau obiectul discuțiilor, în măsura necesară.

140 Pe de altă parte, trebuie arătat că aceste elemente nu sunt luate în considerare cu ocazia aprecierii gravității înțelegerii. Astfel, din considerentul (328) al deciziei atacate rezultă că, pentru evaluarea gravității încălcării, Comisia a ținut cont numai de factorii comuni tuturor participanților la această încălcare, respectiv de împărțirea pieței și de coordonarea prețurilor.

141 Rezultă din cele ce precedă că acest motiv trebuie respins.

Cu privire la cuantumul amenzii

142 În cadrul celei de a treia categorii de motive, reclamantele susțin că Comisia a încălcat anumite principii generale de drept, precum principiile egalității de tratament, individualizării pedepselor și proporționalității și critică mai multe aspecte ale cuantumului amenzii sau normele aplicate acestuia, invocând o nerespectare a articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003, o eroare vădită de apreciere a gravității practicilor imputate, o eroare vădită de apreciere a circumstanțelor atenuante, o diminuare disproporționată a reducerii în temeiul clemenței și o eroare vădită de apreciere a capacității de plată.

– Cu privire la nerespectarea articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003

143 Prin intermediul acestui motiv, reclamantele susțin că articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003, precum și principiile proporționalității și individualizării pedepselor nu ar fi respectate prin faptul că amenzile au fost stabilite în funcție de gradul de cooperare, iar nu de gravitatea și de durata încălcării, astfel cum prevede articolul 23 din regulamentul menționat.

144 Comisia contestă argumentarea reclamantelor.

145 În primul rând, trebuie arătat că, contrar celor pretinse de reclamante, Comisia a luat în considerare gravitatea și durata încălcării în cauză. Gravitatea este precizată în fixarea procentajelor din valoarea vânzărilor care sunt utilizate pentru stabilirea cuantumului de bază inițial și a cuantumului suplimentar în scop disuasiv, iar durata este reflectată, după caz, fie în factorul de multiplicare cu numărul anilor, fie în valoarea vânzărilor reale efectuate pe durata participării la încălcare. Faptul că o reducere a fost acordată anumitor participanți la această încălcare pentru cooperare și pentru încheierea unei tranzacții nu repune în discuție această constatare.

146 În al doilea rând, este necesar să se constate că reclamantele au furnizat în înscrisurile lor două tabele. Rezultă că aceste tabele trebuie interpretate prin prisma unei pretinse încălcări a principiilor individualizării pedepselor și proporționalității. În ceea ce privește tabelul prezentat de reclamante în cererea introductivă, care compară amenzile impuse în decizia atacată pe baza Orientărilor din 2006 cu amenzile care ar fi putut fi calculate în temeiul Liniilor directoare din 1998 (cu alte cuvinte, în opinia reclamantelor, o amendă de două ori mai mică în ceea ce le privește), este necesar să se arate că această comparație este irelevantă din moment ce cadrul de referință este numai cel al Orientărilor din 2006.

147 De asemenea, întrucât tabelul cuprins în memoriul în replică indică procentajul amenzii în raport cu vânzările cumulate ale fiecăreia dintre întreprinderile vizate, care, în opinia reclamantelor, ar prezenta neconcordanțe, este necesar să se arate că o astfel de comparație este lipsită de relevanță. Astfel, este greșită presupunerea că raportul dintre volumul global al vânzărilor și cuantumul amenzii trebuie să fie constant pentru toate întreprinderile care participă la una și aceeași încălcare, dat fiind că cuantumul final al amenzii reflectă circumstanțe proprii fiecărei întreprinderi, cum ar fi majorările pentru circumstanțe agravante și reducerile pentru circumstanțe atenuante sau pentru a nu se depăși plafonul de 10 % din cifra de afaceri și în temeiul clemenței. Faptul că, în temeiul aplicării limitei de 10 % prevăzute la articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, anumiți factori precum gravitatea și durata încălcării nu se reflectă în mod efectiv în cuantumul amenzii aplicate unui participant la încălcare, spre deosebire de ceilalți participanți care nu au beneficiat de reducere pe

baza limitei respective, nu reprezintă decât o simplă consecință a aplicării acestei limite cuantumului final al amenzii aplicate (Hotărârea din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., EU:C:2005:408, punctul 279).

148 Prin urmare, motivul întemeiat pe nerespectarea articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003 și a principiilor individualizării pedepselor și proporționalității nu poate fi admis.

– Cu privire la gravitate

149 În cadrul acestui motiv, reclamantele consideră că, la aprecierea gravității încălcării, Comisia nu a ținut cont de anumite elemente relevante în această privință, cum ar fi presiunea exercitată asupra prețurilor de concurența unor produse similare, impactul concret al încălcării și faptul că, în cursul anilor 2000, concurența ar fi fost reală între participanții la CEPA, în special ca urmare a comportamentului Timab. Din această cauză, Comisia nu putea fixa un procentaj identic din valoarea vânzărilor, indiferent de întreprinderi, de durata și de intensitatea practicilor fiecăreia dintre acestea, fără a încălca principiul individualizării pedepselor. În plus, reclamantele invocă o încălcare a principiilor egalității de tratament și proporționalității sancțiunii în ceea ce privește aplicarea unui coeficient de 17 %. În opinia lor, acesta ar trebui să fie inferior celui aplicat altor întreprinderi, ținând seama de faptul că ele nu au participat la mecanismele de compensare și la condițiile de vânzare. Pentru același motiv, procentajul cuantumului suplimentar ar trebui să fie redus.

150 Comisia contestă temeinicia acestei argumentări.

151 În primul rând, în ceea ce privește regulile aplicabile calculării cuantumului amenzii, trebuie amintit că, în temeiul metodologiei prevăzute la punctele 9-11 din Orientările din 2006, într-o primă etapă, Comisia determină un cuantum de bază al amenzii pentru fiecare întreprindere sau asociere de întreprinderi. În a doua etapă, ea poate ajusta acest cuantum de bază al amenzii prin majorare sau prin reducere, având în vedere circumstanțele agravante sau atenuante care caracterizează participarea fiecăreia dintre întreprinderile în cauză.

152 Mai exact, în cadrul primei etape a metodologiei de stabilire a amenzilor, potrivit punctelor 21-23 din Orientările din 2006, coeficientul „gravitatea încălcării” este stabilit la un nivel care poate ajunge până la 30 %, ținând cont de un anumit număr de factori, precum natura încălcării, cota de piață cumulată a tuturor părților în cauză, sfera geografică a încălcării și punerea în aplicare ori lipsa punerii în aplicare a încălcării, fiind stabilit că acordurile de fixare a prețurilor, de împărțire a pieței și de limitare a producției se numără, prin însăși natura lor, printre restrângerile cele mai grave ale concurenței. Punctul 25 din Orientările din 2006 prevede că, în scop disuasiv, Comisia va include în cuantumul de bază al amenzii o proporție care permite să se calculeze un cuantum suplimentar cuprins în intervalul de 15-25 % din valoarea vânzărilor, fiind luați în considerare factorii sus-menționați.

153 Din cuprinsul punctului 152 de mai sus rezultă că, pentru a determina gravitatea încălcării și, în consecință, amenda, Orientările din 2006 nu atribuie o importanță decisivă existenței sau lipsei efectelor înțelegerii.

154 Această abordare este conformă unei jurisprudențe constante potrivit căreia efectul unei practici anticoncurențiale nu este un criteriu hotărâtor în aprecierea cuantumului adecvat al amenzii (Hotărârea din 2 octombrie 2003, Thyssen Stahl/Comisia, C-194/99 P, Rec., EU:C:2003:527, punctul 118, și Hotărârea din 3 septembrie 2009, Prym și Prym Consumer/Comisia, C-534/07 P, Rep., EU:C:2009:505, punctul 96).

155 În plus, potrivit unei jurisprudențe constante, împărțirea piețelor și înțelegerile orizontale în materie de prețuri au fost considerate întotdeauna ca făcând parte din încălcările cele mai grave ale dreptului concurenței și, prin urmare, pot fi calificate, în sine, drept foarte grave (a se vedea Hotărârea din

27 iulie 2005, Brasserie nationale/Comisia, T-49/02-T-51/02, Rec., EU:T:2005:298, punctele 173 și 174 și jurisprudența citată, Hotărârea din 5 aprilie 2006, Degussa/Comisia, T-279/02, Rec., EU:T:2006:103, punctul 252 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 13 iulie 2011, Polimeri Europa/Comisia, T-59/07, Rep., EU:T:2011:361, punctul 225).

156 Ținând seama de aceste elemente, argumentele invocate de reclamante cu privire la lipsa efectelor înțelegerii asupra pieței relevante trebuie să fie respinse.

157 În al doilea rând, în ceea ce privește proporția valorii vânzărilor fiecărei întreprinderi vizate, reținută de Comisie în decizia atacată, trebuie remarcat că determinarea coeficientului „gravitatea încălcării” și cea a coeficientului „cuantumul suplimentar” fac obiectul considerentelor (323)-(326) și, respectiv, al considerentelor (332) și (333) ale deciziei atacate.

158 De aici rezultă că, pentru a justifica fixarea unui coeficient de 17 %, în ceea ce privește coeficientul „gravitatea încălcării”, Comisia s-a bazat pe două criterii, respectiv pe natura încălcării și pe întinderea geografică a înțelegerii. La fel s-a procedat și cu privire la „coeficientul suplimentar”.

159 Comisia a luat în considerare obiectivul principal al înțelegerii globale, care avea ca scop împărțirea unei mari porțiuni din piața europeană a FHA, precum și coordonarea prețurilor și a amintit că o astfel de coordonare constituie prin natura sa o încălcare foarte gravă a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE. În plus, majoritatea teritoriilor statelor membre ale Uniunii și ale părților contractante ale Acordului privind SEE fuseseră afectate de încălcare.

160 În ceea ce privește motivele potrivit cărora Comisia ar fi încălcat principiile egalității de tratament, proporționalității și individualizării pedepselor prin faptul că nu a stabilit un procentaj din valoarea vânzărilor inferior celui fixat pentru celelalte părți, pentru motivul că Timab nu ar fi participat la practicile de compensare și de coordonare a condițiilor de vânzare, trebuie să se constate că acestea nu pot fi admise.

161 În această privință, trebuie amintit mai întâi că principiul proporționalității impune ca actele instituțiilor să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru a atinge scopul urmărit (Hotărârea din 13 noiembrie 1990, Fedesa și alții, C-331/88, Rec., EU:C:1990:391, punctul 13, Hotărârea din 5 mai 1998, Hotărârea Regatul Unit/Comisia, C-180/96, Rec., EU:C:1998:192, punctul 96, și Hotărârea din 12 septembrie 2007, Prym și Prym Consumer/Comisia, T-30/05, EU:T:2007:267, punctul 223). În contextul calculării amenzilor, gravitatea încălcărilor trebuie stabilită în funcție de numeroase elemente și nu trebuie atribuită niciunuia dintre aceste elemente o importanță disproporționată în raport cu celelalte elemente de apreciere. Principiul proporționalității implică în acest context că amenda trebuie stabilită de Comisie proporțional cu elementele luate în considerare pentru a aprecia gravitatea încălcării și că, în această privință, ea trebuie să aplice aceste elemente în mod coerent și cu o justificare obiectivă (Hotărârea din 27 septembrie 2006, Jungbunzlauer/Comisia, T-43/02, Rec., EU:T:2006:270, punctele 226-228, și Hotărârea din 28 aprilie 2010, Amann & Söhne și Cousin Filterie/Comisia, T-446/05, Rep., EU:T:2010:165, punctul 171).

162 În speță, reclamantele au participat la o încălcare unică și continuă între anii 1993 și 2004, încălcare constând în efectuarea unei împărțiri a pieței și a unei coordonări a prețurilor. Prin urmare, Comisia putea fixa un procentaj identic din valoarea vânzărilor, indiferent de întreprinderi, de durata și de intensitatea practicilor fiecăreia dintre acestea, fără a încălca principiile egalității de tratament și proporționalității.

163 În același timp, reclamantele nu ar putea invoca în mod valabil nici cauza în care a fost pronunțată Hotărârea din 19 mai 2010, IMI și alții/Comisia (T-18/05, Rep., EU:T:2010:202) sau pe cea referitoare la Decizia Comisiei din 1 octombrie 2008 privind o procedură de aplicare a articolului 81 [CE] și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul COMP/C-39181 – Ceară de lumânări). În această privință, din decizia atacată reiese că mecanismele de compensare sau coordonarea condițiilor de

vânzare nu constituie o componentă separată a înțelegerii, ci sunt comportamente accesorii („după caz”) ale încălcării. Aceste comportamente nu au fost luate în considerare pentru a influența procentajul aplicat, astfel încât nu putea fi făcută nicio deosebire între reclamante și celelalte părți la înțelegere, chiar dacă s-a stabilit că Timab nu participase la unul sau la altul dintre aspectele coordonării în discuție. Or, din decizia atacată rezultă că factorii de apreciere a gravității sunt comuni tuturor părților care au participat la încălcarea în cauză, și anume, în principal, împărțirea pieței și coordonarea prețurilor, și că, din acest motiv, procentajul privind gravitatea este același pentru toate întreprinderile implicate în această înțelegere.

164 În consecință, Comisiei nu i se poate reproșa nicio încălcare a principiului egalității de tratament, a principiului proporționalității sau a principiului individualizării pedepselor.

– Cu privire la circumstanțele atenuante

165 Acest motiv este împărțit în două aspecte, prin care reclamantele contestă refuzul Comisiei de a le acorda beneficiul circumstanțelor atenuante. În această privință, ele reproșează Comisiei o încălcare a principiului individualizării pedepselor, precum și o eroare vădită de apreciere.

166 În primul rând, în opinia reclamantelor, ele se aflau într-o situație de dependență economică față de Tessenderlo Chemie, dat fiind că aceasta controla aprovizionarea cu materii prime pe piața în amonte și avea mijloacele de a exclude Timab de pe piață. Prin faptul că nu a ținut cont de această situație de dependență, decizia atacată ar fi viciată de o eroare vădită de apreciere și ar încălca principiul individualizării pedepselor.

167 Potrivit unei jurisprudențe constante, o situație de dependență și existența unor amenințări și a unor presiuni nu pot constitui circumstanțe atenuante, dat fiind că acestea nu pot justifica încălcări ale normelor de concurență (Hotărârea Dansk Rørindustri și alții/Comisia, punctul 147 de mai sus, EU:C:2005:408, punctele 369 și 370). În plus, este necesar să se constate că reclamantele nu au prezentat elemente de probă concrete care să demonstreze presiuni efective exercitate de Tessenderlo Chemie.

168 În al doilea rând, reclamantele invocă propriul comportament concurențial drept circumstanță atenuantă. Trebuie arătat, după exemplul Comisiei, că această susținere pare a fi în contradicție cu cea referitoare la dependența economică față de Tessenderlo Chemie. În orice caz, chiar presupunând că reclamantele nu au respectat întotdeauna acordurile încheiate în cadrul înțelegerii, ceea ce nu este deloc un fapt excepțional în afacerile din cadrul cartelurilor, aceasta nu repune în discuție participarea lor la această înțelegere și nu constituie o circumstanță atenuantă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iunie 2005, Tokai Carbon și alții/Comisia, T-71/03, T-74/03, T-87/03 și T-91/03, EU:T:2005:220, punctele 74 și 297 și jurisprudența citată).

169 Prin urmare, acest motiv trebuie respins.

– Cu privire la clemență

170 În cadrul acestui motiv, reclamantele critică pierderea a 12 puncte procentuale (de la 17 % la 5 %) în temeiul cooperării în raport cu ceea ce li se comunicase în cursul procedurii de tranzacționare. Mai exact, având în vedere cooperarea lor, reclamantele critică disproporția acestei reduceri și motivele invocate în sprijinul acesteia, respectiv lipsa unor elemente de probă documentare și explicațiile lor tardive referitoare la perioada cuprinsă între 1978 și 1993. În opinia reclamantelor, Comisia ar fi revenit asupra aprecierii sale privind valoarea adăugată a cooperării pentru faptele ulterioare datei de 16 septembrie 1993 și, în consecință, ar fi sancționat retragerea lor din procedura de tranzacționare.

171 În comunicarea privind cooperarea, Comisia a definit condițiile în care întreprinderile care cooperează cu aceasta în cursul investigării unei înțelegeri pot fi scutite de amendă sau pot beneficia de o reducere a cuantumului amenzii pe care ar fi trebuit să o plătească.

172 În temeiul punctului 20 din comunicarea privind cooperarea, „[î]ntreprinderile care nu îndeplinesc condițiile [pentru a obține o scutire de amendă] pot beneficia totuși de o reducere a amenzii care le-ar fi fost aplicată în mod normal”.

173 Punctul 21 din comunicarea privind cooperarea prevede că, „pentru a putea pretinde o [reducere a amenzii în temeiul punctului 20 din comunicarea menționată], o întreprindere trebuie să furnizeze Comisiei elemente de probă cu privire la presupusa încălcare care reprezintă o valoare adăugată semnificativă în raport cu elementele de probă aflate deja în posesia Comisiei și trebuie să înceteze participarea la presupusa activitate nelegală cel târziu la momentul la care furnizează aceste elemente de probă”.

174 Punctul 22 din comunicarea privind cooperarea definește noțiunea de valoare adăugată semnificativă după cum urmează:

„Noțiunea «valoare adăugată» se referă la măsura în care elementele de probă furnizate întăresc, prin natura și/sau prin nivelul de detaliere al acestora, capacitatea Comisiei de a demonstra existența faptelor în cauză. În această evaluare, Comisia consideră în general că probele scrise care datează din perioada la care se raportează faptele au o valoare calitativă mai mare decât [cea a] elementelor de probă stabilite ulterior. De asemenea, se consideră în general că elementele de probă care corespund în mod direct faptelor în cauză sunt mai importante din punct de vedere calitativ decât cele care au numai o legătură indirectă cu acestea.”

175 La punctul 23 litera (b) primul paragraf din comunicarea privind cooperarea sunt prevăzute trei intervale de reducere a amenzii. Prima întreprindere care îndeplinește condiția prevăzută la punctul 21 din comunicarea menționată are dreptul să obțină o reducere a cuantumului amenzii cuprinsă între 30 % și 50 %, a doua întreprindere, o reducere a cuantumului amenzii cuprinsă între 20 % și 30 %, iar întreprinderile următoare, o reducere a cuantumului amenzii de maximum 20 %.

176 Punctul 23 litera (b) al doilea paragraf din comunicarea privind cooperarea prevede că, „[p]entru a stabili nivelul reducerii în limitele acestor intervale, Comisia ia în considerare data la care elementele de probă care îndeplinesc condiția prevăzută la [punctul 21] [din comunicarea menționată] au fost prezentate și măsura în care acestea prezintă valoare adăugată” și că, „[d]e asemenea, Comisia poate ține seama de întinderea și de continuitatea cooperării pe care întreprinderea o dovedește de la data contribuției sale”.

177 Trebuie amintit că Comisia dispune de o marjă de apreciere largă pentru a evalua calitatea și utilitatea cooperării unei întreprinderi, în special în raport cu contribuțiile altor întreprinderi (a se vedea în acest sens Hotărârea SGL Carbon/Comisia, punctul 92 de mai sus, EU:C:2007:277, punctul 81).

178 În plus, dacă Comisia este obligată să motiveze rațiunile pentru care consideră că elementele furnizate de întreprindere în cadrul unei comunicării privind cooperarea constituie o contribuție care justifică sau nu justifică o reducere a cuantumului amenzii aplicate, revine în schimb întreprinderii care dorește să conteste decizia Comisiei în această privință să demonstreze că informațiile pe care le-a furnizat în mod voluntar au fost determinante pentru a permite Comisiei să dovedească esențialul încălcării și să adopte, așadar, o decizie prin care să aplice amenzi (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 septembrie 2009, Erste Group Bank și alții/Comisia, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P și C-137/07 P, Rep., EU:C:2009:576, punctul 297).

179 În speță, trebuie amintit că reclamantele au introdus o cerere de clemență cu privire la perioada cuprinsă între anii 1978 și 2004. În răspunsul la comunicarea privind obiecțiunile (a se vedea punctul 113 de mai sus), reclamantele au revenit asupra declarației lor din cadrul cererii menționate, în ceea ce privește perioada anterioară anului 1993.

180 După cum s-a arătat deja în cadrul primei categorii de motive, renunțarea la o parte a perioadei avute în vedere pentru calcularea reducerii în temeiul comunicării privind cooperarea poate avea drept consecință o diminuare a acestei reduceri, fapt care de altfel nu a fost contestat de reclamante.

181 Având în vedere argumentele reclamantelor expuse la punctul 170 de mai sus, trebuie, așadar, să se examineze dacă Comisia a săvârșit o eroare în aprecierea valorii adăugate a elementelor furnizate de reclamante pentru perioada ulterioară anului 1993.

182 În legătură cu reducerea pentru clemență acordată reclamantelor, potrivit considerentului (357) și următoarelor ale deciziei atacate, Comisia a considerat că:

— în ceea ce privește elementele de probă documentare, reclamantele nu furnizaseră aceste elemente pentru întreaga perioadă a participării lor la înțelegere;

— în ceea ce privește declarațiile, reclamantele furnizaseră numele reprezentanților lor prezenți la reuniunile paneuropene, obiectul și frecvența acestor reuniuni, precum și detaliile și confirmarea reuniunilor la nivel național (Regatul Unit, Spania și Franța);

— în cererea lor de clemență, reclamantele făcuseră declarații autoincriminatoare privind reuniunile cu concurenții lor din sectorul FHA începând din anul 1978 cu privire la Franța, ulterior cu privire la Regatul Unit (în anul 1983), și, de la începutul anilor ’80, și la nivel european;

— în etapa răspunsului la comunicarea privind obiecțiunile, reclamantele susținuseră că reuniunile recunoscute pentru perioada 1978-1993 nu făceau parte din înțelegerea globală privind FHA;

— în măsura în care Comisia nu se bazează pe declarațiile reclamantelor privind participarea lor la reuniunile referitoare la Franța și la alte regiuni, fără a avea cunoștință de o înțelegere paneuropeană anterior anului 1993, elementele furnizate în cererea lor de clemență trebuie să fie evaluate numai în lumina valorii semnificative pe care o aduc pentru perioada cuprinsă între 1993 și 2004;

— pe baza acestor elemente, o reducere de 5 % pentru cooperarea reclamantelor este adecvată.

183 În ceea ce privește elementele de probă documentare, este necesar să se constate că majoritatea celor furnizate de reclamante în legătură cu participarea la înțelegere, respectiv o listă a reuniunilor CEFIC între 2 iunie 1989 și 16 noiembrie 2005, precum și procesele-verbale ale acestor reuniuni, se raportează la cea de a doua perioadă (1993-2004). Cu toate acestea, din decizia atacată, precum și din dosarul prezentat Tribunalului rezultă că Comisia avea deja suficiente elemente de probă pentru a dovedi implicarea reclamantelor în înțelegere în cea de a doua perioadă.

184 Trebuie amintit în această privință că cererea reclamantelor din 14 octombrie 2008 prin care urmăreau să beneficieze de comunicarea privind cooperarea a fost precedată de cea a Kemira (la 28 noiembrie 2003, care a beneficiat de imunitate la amendă în temeiul punctului 8 din comunicarea privind cooperarea), de cea a Tessenderlo Chemie (la 18 februarie 2004, prima solicitantă de clemență în sensul punctului 23 din comunicarea privind cooperarea) și de cea a Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química (la 27 martie 2007, cea de a doua solicitantă în sensul punctului 23 din comunicarea menționată). Prin urmare, este logic ca elementele de probă prezentate de reclamante în cadrul cererii lor de clemență pentru cea de a doua perioadă inclusă (în calitate de ultimi solicitanți de clemență, la mai mult de patru ani de la începutul inspecțiilor și după ce Comisia a cerut informații de trei ori) să

aibă o valoare adăugată mai mică. Astfel, ordinea cronologică și rapiditatea cooperării oferite de membrii înțelegerii constituie elemente fundamentale ale sistemului instituit de comunicarea privind cooperarea (Hotărârea din 5 octombrie 2011, Transcatab/Comisia, T-39/06, Rep., EU:T:2011:562, punctul 380).

185 Or, este necesar să se constate că istoricul reuniunilor CEFIC care menționează numele reprezentanților întreprinderilor participante, furnizat de reclamante în cadrul cererii lor de clemență, a fost de asemenea furnizat în parte de Kemira, astfel încât această informație poate doar să confirme elementele aflate deja în posesia Comisiei. Aceeași este situația și în ceea ce privește procesele-verbale ale reuniunilor menționate.

186 În plus, referitor la Tessenderlo Chemie, potrivit considerentului (352) al deciziei atacate, Comisia a considerat că elementele de probă furnizate de aceasta aveau o valoare adăugată semnificativă în sensul comunicării privind cooperarea. Pe de altă parte, Tessenderlo Chemie, care a fost prima care a prezentat informații și probe privind perioada 1969-1989, pentru care a fost acordată o imunitate parțială în sensul punctului 23 din comunicarea privind cooperarea, a furnizat elemente de probă de o calitate și într-un volum semnificative, care, prin natura lor și prin gradul lor de precizie, au întărit capacitatea Comisiei de a stabili existența înțelegerii între 1 aprilie 1989 și 10 februarie 2004. Aceste elemente de probă constau printre altele în descrieri detaliate ale funcționării și ale evaluării înțelegerii, în însemnări manuscrise datând din perioada faptelor legate de reuniunile bilaterale sau multilaterale cu caracter anticoncurențial (ad-hoc, în cadrul CEPA, al Super CEPA și al CEFIC), în tabele manuscrise de monitorizare a vânzărilor, a cotelor, a clienților sau a prețurilor pentru întreaga perioadă. În consecință, Comisia a acordat o reducere a cuantumului amenzii de 50 % pentru perioada menționată.

187 În același timp, în ceea ce privește Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química, cea de „a doua solicitantă” în sensul punctului 23 din comunicarea privind cooperarea, din decizia atacată reiese că această societate a prezentat probe documentare care confirmă declarațiile sale, iar cooperarea sa a permis extinderea ariei geografice a înțelegerii la Portugalia.

188 În legătură cu declarațiile reclamantelor, este necesar să se arate că, în cadrul procedurii de tranzacționare, Comisia a propus o reducere atât pe baza punctului 29 din Orientările din 2006, cât și pe baza comunicării privind cooperarea.

189 În primul rând, declarațiile menționate ale reclamantelor au permis extinderea duratei propriei participări la înțelegere, iar nu a duratei înțelegerii înseși. Prin urmare, având în vedere că punctul 23 al doilea paragraf din comunicarea privind cooperarea nu este aplicabil, a fost prevăzută o reducere „în afara clemenței” în baza punctului 29 din Orientările din 2006, în scopul de a se evita, printre altele, efectul paradoxal al penalizării unei întreprinderi care acceptase să coopereze cu Comisia prin furnizarea unor informații esențiale privind durata participării sale. După cum s-a arătat deja în cadrul primei categorii de motive, în urma comunicării privind obiecțiunile, reclamantele argumentaseră că declarațiile lor privind comportamentele anticoncurențiale din prima perioadă (1978-1993) constituiau o încălcare fie distinctă, fie prescrisă. În același timp, s-a constatat că Comisia nu săvârșise o eroare prin neaplicarea reducerii de 35 % pentru circumstanță atenuantă, inițial prevăzută și comunicată în cadrul procedurii de tranzacționare.

190 În al doilea rând, Comisia a propus o reducere de 17 % pe baza comunicării privind cooperarea pentru întreaga perioadă cuprinsă între anii 1978 și 2004 și care privea toate elementele furnizate de reclamante, printre care și declarațiile autoincriminatoare. Aceste mărturisiri ale reclamantelor fuseseră importante pentru stabilirea, în cadrul comunicării privind obiecțiunile, a participării lor la reuniunile înțelegerii începând din anul 1978, deci înaintea primelor probe documentare din anul 1983 privind Regatul Unit. În plus, mărturisirile menționate confirmau participarea continuă a

reclamantelor la o singură încălcare începând din anul 1978 până la inspecțiile Comisiei din anul 2004 și sfera de cuprindere europeană a participării lor la înțelegere încă de la început, respectiv cu mult înaintea probelor documentare din anul 1992 privind Spania.

191 În consecință, din faptul că Comisia a acordat în final o reducere de 5 % în temeiul clemenței cu privire la cea de a doua perioadă (1993-2004), în locul unei reduceri de 17 %, care viza perioada cuprinsă între anii 1978 și 2004, se poate deduce că aceasta a considerat că declarațiile privind perioada reținută aveau o valoare adăugată limitată și că declarațiile autoincriminatoare privind prima perioadă (1978-1993), singura sursă pe baza căreia Comisia ar fi putut stabili participarea reclamantelor la înțelegere în această perioadă, aveau o valoare adăugată semnificativă.

192 Această apreciere a valorii adăugate poate fi reținută.

193 Astfel, în ceea ce privește perioada reținută, din considerentele (137), (138), (143), (158) și (360) ale deciziei atacate reiese că dovada participării reclamantelor nu se baza pe elementele furnizate de reclamante, dar declarațiile lor autoincriminatoare au permis totuși confirmarea implicării lor în înțelegere după anul 1993.

194 În plus, după cum s-a constatat deja la punctul 185 de mai sus, elementele de probă documentare prezentate de reclamante nu conțin elemente noi de valoare semnificativă, ci confirmă, în esență, faptele deja cunoscute.

195 În aceste condiții, trebuie să se constate că Comisia nu a depășit în mod vădit marja sa de apreciere atunci când a considerat că elementele de probă furnizate de reclamante nu prezentau decât o valoare adăugată limitată, care nu justifica decât o reducere de 5 % din cuantumul amenzii în temeiul comunicării privind cooperarea.

196 Rezultă din cele de mai sus că prezentul motiv trebuie respins.

– Cu privire la capacitatea de plată și la situația de criză excepțională

197 În cadrul acestui motiv, reclamantele apreciază că situația lor nu diferă suficient de mult de cea a [*confidențial*] pentru a justifica o diferență de tratament. Ele invocă de asemenea lipsa unei examinări concrete de către Comisie a parametrilor sociali și economici care le caracterizează și faptul că Comisia nu a ținut seama de efectele aporturilor Tratatului de la Lisabona în cadrul analizei sale cu privire la capacitatea de plată.

198 Conform punctului 35 din Orientările din 2006, în situații excepționale, Comisia poate, la cerere, să țină seama de lipsa capacității de plată a unei întreprinderi într-un anumit context social și economic, cu precizarea că nu va fi acordată nicio reducere a cuantumului amenzii într-un astfel de caz de către Comisie doar pe baza constatării unei situații nefavorabile sau precare și că „reducerea se poate acorda numai pe baza unor probe obiective potrivit cărora aplicarea unei amenzi […] ar pune iremediabil în pericol viabilitatea economică a întreprinderii implicate și ar conduce la devalorizarea completă a activelor acesteia”.

199 Astfel, condițiile de acordare a unei reduceri a cuantumului final al amenzii în aplicarea punctului 35 din Orientările din 2006 impun ca întreprinderea să demonstreze mai întâi o incapacitate de plată a amenzii, care trebuie stabilită cu ajutorul unor date financiare suficiente și precise, apoi devalorizarea activelor întreprinderii din cauza plății amenzii și, în sfârșit, un anumit context social și economic.

200 În considerentul (373) al deciziei atacate, Comisia a respins cererea de reducere a cuantumului amenzii în temeiul lipsei capacității de plată a Timab/CFPR, pentru motivul că, *primo*, lichiditățile disponibile și fondurile acestora erau suficiente la sfârșitul anului 2009, iar previziunile referitoare la aceste lichidități

și fonduri erau pozitive pentru anul 2010, *secundo*, amenda totală ar fi limitată în raport cu dimensiunea întreprinderii la nivelul grupului și, *tertio*, pe baza solvabilității grupului ar fi posibilă amplificarea efectului de levier prin contractarea unor datorii bancare suplimentare.

201 În primul rând, în ceea ce privește pretinsa diferență de tratament față de [*confidențial*], trebuie amintit că principiul egalității de tratament constituie un principiu general de drept al Uniunii, consacrat de articolele 20 și 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Potrivit unei jurisprudențe constante, acest principiu impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea jurisprudența citată la punctul 72 de mai sus, precum și Hotărârea din 11 iulie 2013, Ziegler/Comisia, C-439/11 P, Rep., EU:C:2013:513, punctele 132 și 166, și a se vedea Hotărârea Team Relocations și alții/Comisia, C-444/11 P, EU:C:2013:464, punctul 186 și jurisprudența citată).

202 Cu toate acestea, încălcarea principiului egalității de tratament ca urmare a unui tratament diferențiat presupune astfel că situațiile vizate sunt comparabile având în vedere ansamblul elementelor care le caracterizează. Elementele care caracterizează situații diferite și, prin urmare, caracterul lor comparabil trebuie să fie determinate și evaluate în special în funcție de obiectul și de finalitatea actului Uniunii care instituie distincția în cauză (Hotărârea Ziegler/Comisia, punctul 201 de mai sus, EU:C:2013:513, punctul 167; a se vedea Hotărârea Team Relocations și alții/Comisia, punctul 201 de mai sus, EU:C:2013:464, punctul 187 și jurisprudența citată).

203 Rezultă că, în urma unei cereri formulate potrivit punctului 35 din Orientările din 2006, fiecare dosar trebuie să fie examinat în mod obiectiv. Astfel, în speță, trebuie constatat că reducerea cuantumului amenzii aplicate [*confidențial*] și nereducerea cuantumului amenzii reclamantelor sunt rezultatul unei astfel de analize efectuate de Comisie în cadrul punctului 35 din Orientările din 2006 și că Comisia a utilizat aceiași parametri cu ocazia analizei privind cele două întreprinderi în cauză.

204 În această privință, atât din decizia atacată, cât și din decizia separată, care enunță aceleași principii, reiese că, pentru a aprecia capacitatea de plată, Comisia a recurs la o analiză economică și financiară a capacității de plată a reclamantelor și a celei a [*confidențial*], precum și a incidenței unei eventuale amenzi asupra viabilității acestora. Ea a luat în considerare situația financiară a întreprinderii în cauză, precum și previziunile financiare interne și s-a întemeiat pe un anumit număr de indicatori financiari care măsurau profitabilitatea, solvabilitatea, capacitatea de îndatorare și impactul amenzii asupra valorii întreprinderii. De asemenea, ea a luat în considerare atitudinea acționarilor întreprinderii.

205 Reiese din acestea că trezoreria [*confidențial*] era într-o situație critică, în timp ce aceea a reclamantelor era stabilă, fapt care de altfel a fost recunoscut de reclamantele înseși în ședință. De asemenea, profilul de risc al [*confidențial*] era considerat ca fiind negativ, iar cel al reclamantelor ca fiind pozitiv. Același lucru este valabil pentru alți indicatori utilizați în scopul examinării temeiniciei cererii celor două întreprinderi în cauză prin care se urmărea o reducere a cuantumului amenzii pe baza lipsei capacității de plată.

206 Prin urmare, având în vedere că situația reclamantelor nu era comparabilă cu cea a [*confidențial*], motivul privind o pretinsă inegalitate de tratament nu poate fi admis.

207 În al doilea rând, reclamantele reproșează Comisiei că nu a procedat la o examinare concretă în ceea ce privește situația lor financiară.

208 Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor anterioare, pentru a aprecia capacitatea de plată, Comisia a recurs la o analiză economică și financiară a capacității de plată a reclamantelor și a incidenței unei eventuale amenzi asupra viabilității acestora. Ea a luat în considerare elemente amintite la punctul 204 de mai sus. Prin urmare, afirmația potrivit căreia Comisia nu ar fi examinat în mod concret situația financiară a reclamantelor nu poate fi admisă.

209 Pe de altă parte, trebuie arătat că, în realitate, reclamantele nu invocă o eroare vădită de apreciere a capacității lor de plată, ci mai curând critică aplicarea strictă a criteriilor de la punctul 35 din orientări. Mai mult, așa cum s-a constatat deja la punctul 205 de mai sus, reclamantele au afirmat că trezoreria lor era stabilă.

210 În plus, observațiile formulate de reclamante, precum cele privind criza economică sau caracteristicile financiare ale [*confidențial*] (întreprindere cotată la bursă) în raport cu cele ale reclamantelor (întreprindere familială necotată la bursă), nu constituie elemente de probă obiective suficiente pentru satisfacerea cerințelor menționate la punctul 199 de mai sus.

211 În al treilea rând, potrivit susținerilor reclamantelor, concurența nu ar mai fi unul dintre obiectivele Uniunii, ci ar fi doar menționată ca o componentă a pieței interne în Protocolul nr. 27 privind piața internă și concurența, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În opinia reclamantelor, această modificare invită Comisia, mai mult decât oricând, să țină cont, în aprecierea practicilor anticoncurențiale și a sancționării acestora, de situația diferitor întreprinderi vizate și de particularitățile lor atât financiare, cât și, în același timp, economice și sociale, având în vedere obiectivele Uniunii, astfel cum acestea sunt definite la articolul 3 TUE.

212 În această privință, este suficient să se amintească faptul că articolul 3 TUE coroborat cu Protocolul nr. 27 privind piața internă și concurența nu a modificat nici obiectivul articolului 101 TFUE, nici regulile în materie de aplicare a amenzilor. În consecință, nu poate fi admis motivul potrivit căruia Comisia ar fi încălcat dispozițiile articolului 3 TUE coroborate cu Protocolul nr. 27 privind piața internă și concurența prin faptul că nu a ținut cont de constrângerile economice și sociale ale CFPR și de scăderea considerabilă a cifrei sale de afaceri.

213 Din considerațiile care precedă rezultă că prezentul motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la concluziile, formulate cu titlu subsidiar, prin care se urmărește modificarea cuantumului amenzii

214 În temeiul celui de al treilea capăt de cerere, reclamantele solicită Tribunalului reducerea cuantumului amenzii care le-a fost aplicată. În acest cadru, ele solicită, în special, Tribunalului să reducă „coeficientul de gravitate” și să acorde, în plus față de reducerea pentru „cooperare în cadrul clemenței”, o reducere suplimentară a amenzii pentru „cooperare în afara clemenței”, ținând cont de necontestarea faptelor de după 16 septembrie 1993.

215 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în ceea ce privește controlul jurisdicțional al deciziilor Comisiei prin care se aplică o amendă pentru încălcarea normelor de concurență, controlul de legalitate este completat de competența de fond care este recunoscută instanței Uniunii prin articolul 31 din Regulamentul nr. 1/2003, conform articolului 261 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2011, Chalkor/Comisia, C-386/10 P, Rep., EU:C:2011:815, punctele 53, 63 și 64). Această competență autorizează instanța, dincolo de simplul control al legalității sancțiunii, să substituie aprecierea Comisiei cu propria apreciere și, în consecință, după caz, să anuleze, să reducă sau să majoreze cuantumul amenzii sau penalitatea cu titlu cominatoriu aplicată (a se vedea Hotărârea din 8 decembrie 2011, KME și alții/Comisia, C-272/09 P, Rep., EU:C:2011:810, punctul 103 și jurisprudența citată, a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 octombrie 2011, Romana Tabacchi/Comisia, T-11/06, Rep., EU:T:2011:560, punctul 265).

216 În plus, Tribunalul, în exercitarea competențelor sale de fond, trebuie să respecte principiul egalității de tratament, indiferent dacă reclamantele au recurs sau nu au recurs mai întâi la procedura de tranzacționare.

217 În primul rând, astfel cum rezultă din cele ce precedă (a se vedea punctul 160 de mai sus), nu se impune reducerea cotei de 17 % aplicate în temeiul gravității încălcării.

218 În al doilea rând, în ceea ce privește cererea de modificare a cuantumului amenzii impuse reclamantelor pe motiv că acestea nu au contestat faptele de după 16 septembrie 1993, trebuie amintit că comunicarea privind cooperarea nu prevede o reducere pentru necontestarea materialității faptelor. În plus, după cum s-a constatat deja în cadrul motivului întemeiat pe o eroare de apreciere a cooperării lor de către Comisie, aceasta din urmă era deja în posesia unor probe suficiente pentru a stabili participarea reclamantelor la încălcare, astfel încât elementele de probă și declarațiile reclamantelor aveau o valoare adăugată limitată. În sfârșit, Tribunalul apreciază că, în măsura în care această cooperare nu a fost de natură să permită Comisiei să sancționeze în tot sau în parte înțelegerea, nu se impune, în cadrul competenței sale de fond, să se acorde reclamantelor o reducere a amenzii „în afara clemenței”.

219 În consecință, în speță, în lipsa altor elemente de natură să conducă la modificarea cuantumului amenzii aplicate reclamantelor, al treilea capăt de cerere al acestora trebuie respins ca nefondat.

220 Întrucât niciunul dintre motivele invocate de reclamante în susținerea concluziilor lor, atât în anulare, cât și în modificare, nu este întemeiat, acțiunea trebuie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

221 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantele au căzut în pretenții, se impune ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, să fie obligate să suporte și cheltuielile de judecată efectuate de Comisie.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta extinsă)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Timab Industries și Cie financière et de participations Roullier (CFPR) la plata cheltuielilor de judecată.

Gratsias Czúcz Popescu

Kancheva Wetter

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 20 mai 2015.

Semnături

Cuprins

Istoricul cauzei 2

Procedura și concluziile părților 5

În drept 6

Cu privire la concluziile de anulare a deciziei atacate 7

Cu privire la procedura de tranzacționare 7

– Observații introductive 8

– Cu privire la majorarea cuantumului amenzii în raport cu limitele comunicate 10

– Cu privire la caracterul insuficient al analizei 15

– Cu privire la celelalte motive 17

Cu privire la practicile vizate 19

Cu privire la cuantumul amenzii 21

– Cu privire la nerespectarea articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003 21

– Cu privire la gravitate 22

– Cu privire la circumstanțele atenuante 24

– Cu privire la clemență 24

– Cu privire la capacitatea de plată și la situația de criză excepțională 28

Cu privire la concluziile, formulate cu titlu subsidiar, prin care se urmărește modificarea cuantumului amenzii 30

Cu privire la cheltuielile de judecată 31